

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

SOLIDARITATEA SOCIALĂ

Solidaritatea e unul din cuvintele cari s'au întrebuițat mai des în ultimii ani. În momentele cele mai grele prin cari au trecut popoarele lumii s'au pronunțat cele mai calde accente în favoarea acestei doctrine. S'a ajuns să se vadă că fenomenul solidarității nu e numai o vorbă, cu care trebuie să ne mângâiem la sărbători mari, ci trebuie să fie sădită în fundul inimilor noastre, ca una ce are o forță dinamică miraculoasă.

Iată de ce studiul «despre solidaritatea socială» prezintă pe lângă un interes de solidaritate socială și unul de actualitate.

Fenomenul solidarității nu e numai apanajul societăților umane. Acest fenomen se vede destul de lămurit și în lumea anorganică. O piatră, o bucată de sare, de cărbune, un cristal de smarald sau de diamant ne arată că o forță ascunsă ține legați atomii unii de alții. Această forță de «coeziune» ne-o demonstrează fizica. Tot ea ne arată că avem corpuri cu o coeziune mai mare sau mai mică; iar viața de toate zilele ne învață că unele corpuri sunt în stare să sfarme altele, datorită tocmai tăriei dată de coeziunea dintre celulele componente. Dacă ne ridicăm în lumea organică, fenomenul acesta apare și mai evident. O plantă de ex. nu-și datorește individualitatea sa decât coeziunii între celulele și țesăturile sale.

Studiul societăților animale însă e plin de exemple de toată frumusețea în ceace privește solidaritatea.

Tendința de a trăi împreună, de a se apăra laolaltă, de a se ajuta reciproc există la cele mai inferioare specii și în această tendință găsim multă corespondență cu ceace în lumea anorganică numim coeziunea.

Astfel unii pești se adună să facă împreună o vânătoare,

furnicile formează societăți minunate, albinele deasemenea, animalele sălbatice își găsesc tăria în solidaritate mai mult decât în armele lor individuale de atac.

Oriunde ne învârtim în lumea lor, constatăm că nu cele mai bine înzestrate sunt cele mai tari, ci acelea sunt mai puternice cari au simțul solidarității mai dezvoltat.

Între materia organică și societățile animale pe deoparte, și societatea politică compusă din indivizi pe de altă parte, Spencer face o strânsă legătură.

Am început însă studiul acestui fenomen în lumea anorganică, vegetală și animală, pentru că se pare că aci solidaritatea — având ceva fix în sine, se poate înțelege mai ușor, și ea este tot așa de importantă și aici ca și în societatea umană.

Precum spune Gide: «Solidaritatea este un fapt de o importanță capitală în științele naturale, fiindcă ea caracterizează însăși viața». Și în altă parte după cum citează după Gide, Leon Bourgeois în «L'idée de solidarité»: «În adevăr dacă voim să definim ființa vie, individul, nu putem să o facem decât prin solidaritatea funcțiunilor cari leagă între ele părțile distincte; și moartea nu este altceva decât ruperea acestei legături între diferitele elemente, cari alcătuiesc individul, și care, de aci încolo desasociate, se duc să intre în alte combinații noi, în ființe noi».

De sigur însă că adevărata solidaritate nu se poate judeca în regnul inferior. Aici fiecare subiect e aproape independent, solidaritatea existând între diferitele elemente componente structurale. Trecând la regnul animal, observăm că subiectul nostru este mai puțin independent. El este legat de semenii săi, fără de care n'ar putea trăi.

Societatea umană evolutiv, a urmat scara erarhiei valorilor. Pe această scară în societățile superioare, începe diferențierea funcțiunilor. Astfel se formează și se specializează: clasa militarilor, a conducătorilor și a preoților, care au scopul să apere societatea în afară; clasa muncitorilor și sclavilor, care pregătesc hrana; și clasa distribuitorilor care sunt negustorii.

Tot Leon Bourgeois ne citează după Milne Edwards cum solidaritatea crește în societățile superioare, în care subordonația începe să se stabilească din ce în ce mai mult. «La

animale, ale căror facultăți sunt foarte mărginite și a căror viață este din cele mai obscure individul este mai mult o agregatie decât o asociație Cu totul altfel este îndată ce ne ridicăm în acele serii de ființe din ce în ce mai perfecte al căror ansamblu formează regnul animal, se vede atunci diviziunea muncii, introducându-se din ce în ce mai complect în organism; facultățile diverse se izolează și se localizează; fiecare act vital tinde a se efectua prin mijlocirea unui instrument particular, și rezultatul general se obține prin concursul unor agenți diferențiați și diferiți între ei Dar acest număr crescător de agenți ai vieții și această varietate în funcțiunile lor au nevoie de coordonarea părților lor. Cu cât observatorul se ridică la ființele cele mai perfecte vede că această armonie devine din ce în ce mai intimă și că subordonația se stabilește.“

Și în adevăr, ce minunată ordine în dispoziția diferitelor elemente moleculare vin a se așeza după un plan prestabilit pentru construirea unui anumit organ.

Să trecem însă la solidaritatea omenească. Fenomenul acesta destul de înțeles în lumea animală, vegetală și minereală, ne pune în încurcătură tocmai când e să-l explicăm în societatea omenească. Căci dacă ar fi ca totul să fie numai un rezultat firesc al sufletului, care își caută tovarășii, dacă ar fi numai necesitatea de apărare și de atac lucrul s'ar simplifica. În formarea societăților omenești însă contribuie și alți factori din afară.

Originea simțului de solidaritate stă în instinct. Prima formă socială, în care aceste instincte s'au manifestat, a fost familia. Din extensiunea familiei, am avut națiunea. Din sentimentul familial dezvoltat, am avut sentimentul național. În stadiul de civilizație de astăzi, *națiunea este singura formă mai perfectă în care se îmbracă ideea de solidaritate*. Cauzele, cari fac să se nască solidaritatea națională sunt: I. Cauze permanente, II. Cauze trecătoare.

Cauza permanentă stă în omogenitatea fizică și psihică. Omogenitatea fizică e alcătuită de unitatea de origină; cea sufletească, o alcătuește unitatea de caracter, de sentimente, de credințe, de amintiri, de interese.

Este evident că nu poate exista o strânsă solidaritate între un negru și un alb, între un chiniz și unul din piele-

roșii, fiindcă obârșiile originelor sunt diferite și aceasta se poate vedea în trăsăturile feții, în conformația capului, etc. Dar mai presus de deosebiri fizice, ceea ce îi face să nu simtă solidaritatea în traiul unul lângă altul este deosebirea de caracter, de sentimente, de gusturi, de credințe, de amintiri, de capacitate intelectuală, de interese, etc.

Iată dar cum omogenitatea fizică și fizică este una din cauzele cele mai însemnate în producerea simțului de solidaritate.

Alte cauze de mai mică importanță sunt cele ocazionale o lovitură a intereselor și bunurilor comune: naște, intensifică sentimentul solidarității. Războiul cel mare — ca să nu luăm decât un ex. recent — a adus pace între toate partidele din Franța. Pericolul național a fost așa de simțit, încât a deșteptat sentimentul solidarității naționale, ori cât a fost el de adormit. Cei mai înverșunați anti-militariști au părăsit credințele lor și au făcut loc larg sentimentului de solidaritate. Ex.: Hervé, unul din cei mai înfocați anti-militariști, a cerut înrolarea ca voluntar.

Așa cum se prezintă astăzi, sentimentul solidarității este și produsul vieții și al educației. Aceasta se poate vedea făcând o paralelă între societățile înapoiate și cele culte. Cu cât civilizația unui popor este mai adâncă, cu atât și sentimentul solidarității e mai simțit. S'a petrecut și cu instinctul solidarității ceea ce s'a petrecut cu orice instinct. Cu cât se dovedește că un instinct e de o mai mare volorare socială, cu atât el se dezvoltă mai mult. De altfel tot acestui sentiment se datorește legătura ce o avem cu trecutul. — Trecutul este viu prin resfrângerea acestui sentiment spre veacurile strămoșilor noștri. Precum simțul eului dă unitatea unei personalități, tot așa simțul solidarității dă unitatea unui neam cu trecutul său, cu activitatea sa, cu limba sa și cu toate comorile sale. Cu cât acest simț este mai puternic cu atât mândria de neam este mai vizibilă. Și mândria unui neam formează legătura indisolubilă a sa. Când această mândrie națională slăbește, când un popor se rușinează de trecutul lui și admiră pe al altuia, atunci e epoca cea mai critică când poate să fie cucerit, desnaționalizat, asimilat de alte popoare.

În istoria tuturor popoarelor decadente se vede simțul solidarității slăbind. Când puterea de coeziune, ce o dă solida-

ritatea, scade la un popor, atunci peirea lui se aproprie. Așa s'a dus imperiul roman, așa poporul polonez.

La romani nu s'a putut vorbi de ideile de Stat, decât când solidaritatea cu trecutul s'a statornicit, când conștiința originii mărețe s'a format, când desbinările pentru interese mărețe au încetat. Veacul al XIX-lea poate fi privit la noi ca primul secol de solidaritate națională, precum tot acest veac a fost veacul deșteptării naționale a multor popoare europene. *Iubirea de neam este cimentul ideal al solidarității.* Și în nici un veac mai mult ca al XIX-lea, literatura n'a înfățișat o mai multă putere, căldura iubirii de patrie și a solidarității naționale.

De accentele iubirii de patrie, răsună poeziile lui Cârlova. Plin de emoție, Alexandrescu ne evoacă umbrele trecutului nostru. Bolintineanu nu obosește de loc când e vorba să arate eroismul stămoșilor noștri străluciți. Eminescu a rămas clasic prin versurile puse în gura lui Mircea cel Bătrân :

«N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid
Care nu se înspăimântă de a ta faimă, Baiazid».

Alexandri nu e pe nedrept numit bardul național al nostru. Și apoi istoria noastră e plină de numele acelora care au contribuit să deștepte, să scoată la iveală cel mai puternic sentiment — sentimentul solidarității — adormit de vitregia timpurilor trecute.

* * *

Dar nu numai puterea atavismului sau a evoluției au făcut și fac deosebirea între popoare, în cece privește identitatea sentimentului de solidaritate. În afară de acestea, e și concepția ce-și fac popoarele despre folosul ei. Din această concepție, răsare și raportul indivizilor către Stat.

Așa vedem că sunt unele State, cu un puternic spirit de solidaritate în afară, dar în cari indivizii se simt mai independenți având credința că societatea și Statul sunt făcute să le ajute iar nici decum să le distrugă personalitatea lor. Așa Statele din America și Anglia. Sunt altele însă cum sunt popoarele latine și germanice care au o pronunțată disciplină către Stat, căruia cred că trebuie să-și sacrifice individualitatea lor. Pentru ei Statul este o personalitate, care rezumă personalitățile tuturor și care are deci dreptul la un respect și la un concurs mai mare.

Nu intrăm în critica acestor două atitudini ale solidarității naționale. Am voit numai să remarc că în disciplina către Stat există una din formele solidarității.

Am văzut că sentimentul familial e cea dintâi formă, care îmbracă instinctul solidarității, că din extensiunea familiei s'a născut neamul, care își are un corespondent în viața sufletească: *sentimentul național*. Am văzut deasemenea că raportul indivizilor către Stat — care e forma societății organizate — se găsesc deasemenea diferite forme ale sentimentului solidarității. Mai putem adăuga că manifestarea cea mai vizibilă și cea mai violentă a sentimentului solidarității stă în războiu.

Dar războiul cu toate ororile lui, precum și alte împrejurări, au făcut să se nască ideea unei solidarități cu mult mai intense, a *umanității*. Această formă este punctul culminant spre care tinde spiritul de solidaritate. O pace universală și o dragoste universală n'a fost numai viziunea întemeietorilor de religii, a sfinților și a călugărilor, n'a fost numai utopiile unor cugetători adânci ca Abatele de Saint-Pierre, Kant, etc., n'a fost numai iluziile cu cari trăesc toți oamenii, cari găsesc în sufletul lor puterea de extensiune a sentimentului solidarității ci a fost și planul și propunerea și străduința oamenilor politici mai practici, a conducătorilor de popoare, care s'ar fi îmbătat poate și de viziunea unei păci universale, dar cari s'au înspăimântat desigur de cheltuelile și risipa de vieți și de averi, cari se fac din pricina felului injust cum se înțelege spiritul de solidaritate.

Voi arăta câteva din rațiunile pe cari se întemeiază pacifiștii și credința lor în izbânda ideii de înfrățire mondială. Ei cred că războiul e o simplă prejudecată ca și duelul, care — ca și acesta — are să dispară cu timpul. Războiul este o adevărată școală a crimei. Toți cei ce vor moralizarea popoarelor nu vor sta cu mâinile încrucișate, când e vorba de acțiunea de înfrățire.

Dar idealul păcii universale e foarte vechiu. El a fost realizat întru câtva în antichitate de Asirieni și Babilonieni, de Medo-Perși, de Macedoneni, Greci și în sfârșit de Romani. Intemeierea Societății Națiunilor bazată pe sentimentul de solidaritate universală a fost preocuparea multor cugetători din cele mai vechi timpuri și până azi.

Astfel Zenon, întemeietorul Școlii stoice, a vorbit pentru prima oară de o unitate politică a întregii societăți omenești. Epiktet a numit pe toți oamenii frați, pentru că toți sunt în același mod fiii aceluiaș tată, Dumnezeu. Marcu-Aureliu a întărit comparația clasică că Statele între dănele se raportă ca și casele izolate ale unui oraș cu întregul oraș. Iar Cicerone a spus: «Universus hic mundus una civitas est communis deorum atque hominum estimanda». Intreaga filozofie politică a evului mediu culminează în ideea unui stat universal creștin, în frunte cu un împărat suprem singurul capabil să realizeze «pax terrena».

Scriitorii de mai târziu considerau deasemenea fiecare Stat ca membru particular al unei societăți generale umane. Dar această idee în sensul unei comunități superioare a fost susținută cu multă tărie de teologul portughez Francesco Suarez și renumitul filozof german Gh. Wolff.

Pentru Suarez, Statele suverane sunt legate între dănele în mod natural «naturalis ordo rerum humanarum»; iar pentru Wolff, Statul universal, «Civitas gentium maxima» este o unitate ideală, ale cărei părți coordonate sunt toate Statele civilizate. Ideea organizării internaționale și-a găsit reprezentant strălucit în Saint-Pierre și Kant, cum am arătat.

În secolul al XIX-lea această idee și-a sărbătorit adevăratul triumf în filozofia umanității a lui Auguste Comte; iar practic în conferințele dela Haga dela 1899 și mai ales în 1907.

Totuși conștiința universală devine o realitate psihologică. Technica imprimeriei ajutată de iuțea telegrafului și telefonului te fac să guști aceleași știri ca și semenul nostru dela antipod. Apoi trenurile, vapoarele, automobilele, aeroplanele, etc., sunt tot atâtea cuceriri cari duc spre domeniul solidarității universale.

Societățile internaționale se înmulțesc pe fiecare zi. Într'o statistică a lui Harms se vede că sunt peste 300 de asociații internaționale în diferitele activități omenești mai ales în știință și artă. Numai asociația poștală internațională în număr de 63 State cu 1396 milioane de locuitori. Fried ne dă o listă de toate congresele internaționale care au avut loc între 1815 până la 1900, din care se vede că ele s'au înmulțit statornic.

Aceste date ne vorbesc concludent că se poate vorbi de un internaționalism care va lua *un mare avânt*. Acest interna-

ționalism are un substrat sufletesc real, căci el a răsărit din necesitatea inter-dependenței culturale între națiuni.

Aceasta ar fi ultima și cea mai perfectă formă, pe care are s'o îmbrace solidaritatea. Acest sentiment al solidarității universale este în măsură să ne dea conștiința forței umane și să ne ajute pașii ce-i facem în lupta cu forțele naturii și cu întunerecul străbătut din zi în zi, decât mai multe raze ale științei.

Inima omenească va fi cu atât mai cuprinzătoare de noi și nobile sentimente, cu cât cadrul în care se mișcă se va mări. Toți ne vom simți în acelaș locaș, care va fi întreg globul. Sufletul nostru va ști să sboare peste hotarele înguste ale familiei, ale nației, ale rasei pentru a îmbrățișa tot genul uman.

Patriciu Bologa,

Avocat - Zălau.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**COLABORAREA ȘCOALEI CU BISERICA
IN OPERA DE RIDICARE A POPORULUI**

De câteori stau de vorbă cu vre-un sătean, de sub poalele munților Apuseni, unde mi-e sortit să înfrupt și eu greutatea alături de el, îmi vin în minte fără să vreau, cuvintele blândului Pestalozzi, marele pedagog al lumii, pe care le rostea odinioară poporului din Burgdorf: »Am văzut trista, adâncă ta stare de suferință și mi-s'a făcut milă de tine. Dragul meu popor, vreau să te ajut a te ridica«. Da! Sunt cuvinte înalte cari pot constitui busola după care oricare factor de educație se poate orienta. Într'adevăr, dacă încerci să vezi și vrei să cunoști viața simplă, adeseori cu prea multe lipsuri, a săteanului nostru din aceste părți, unde prea puțini s'au coborât să le lege vre-o rană ori să le dea o mână de ajutor, ci numai să le ia totul, să-i exploateze, când zi de zi vezi trecând pe dinaintea ochilor acelaș tablou, trebuie să ne gândim puțin serios, să dăm atenție realității crude și să căutăm ori cine am fi și orice funcție am avea, să contribuim cu tot ce avem mai prețios, ca să dăm mâna celui căzută de a se putea ridica.

Și cât e de greu, Doamne, să începi ca să scoți mai întâi spinii, pentru a putea cultiva ogorul!...

Să nu descurajăm niciodată! Suntem fiii poporului și avem datoria sfântă de a ne pleca urechia și a-i asculta durerile. Acest popor în care a svâcnit întotdeauna cel mai curat sânge românesc, a fost crescut sub robia milenară a grofilor și a magnașilor în cel mai mare întunec sufletesc. Nimeni nu s'a îngrijit de soarta lui, nimeni nu i-a ascultat nevoile ferbinți pornite din sufletul curat și senin, silit a-și îndrepta astfel sufletul spre Dumnezeu, în care a găsit singura mângâiere și mântuire.

Toate mijloacele de maghiarizare și înstrăinare, pornite asupra lui, n'au avut răsunet în sufletul acestui norod, deoarece nu izvorau din nevoia lui sufletească. Acest fapt ne explică, cum de au rămas acești români aceiași, ca: limbă, port și suflet. Sufletul țaranului, a simțit întotdeauna nevoia de o hrană sufletească, de cultură, dar neavând cine să i-o dea și-a adăpat sufletul numai din adevărurile religioase, singura preocupare. Învățătorul și preotul român, indiferent de confesiune sau culoare politică, au azi sfânta datorie și chemare de a lupta întâi cu întunecul și apoi rând pe rând cu celelalte lipsuri semnalate.

Biserica și școala — aceste mari instituții, temelia unui stat național — preotul și învățătorul, sufletele lor, sunt mențiți pentru a adăpa sufletul norodului însetat. Preotul și învățătorul sunt chemați să ducă până în cele mai ascunse sate ale țării flacăra vie a culturii, făcând să dispară întunecul ce-i stăpânește. Să ne aducem aminte întotdeauna de cuvintele pe cari le-a spus un mare om iubitor de neam și patrie: »Tot ce câștigi prin educație și cultură să pui în rândul cel dintâi în slujba și folosul neamului din care faci parte. Nu poate fi chemare mai mare, mai plină de răspunderi și mai înălțătoare decât a preotului și învățătorului. Acești doi factori, trebuie să stabilească între activitățile lor un raport intim de corelație, formând împreună un organism omogen, în ce privește scopul lor. Ambii să știe că ocupă două instituțiuni tot așa de categoric importante, prin existența cărora, poporul nostru să-și poată duce o viață de sine stătătoare, menținându-și nota specifică a geniului său.

»Talpa țării, biata gloată,
Ridicând-o din nevoi,
Ridica-vom țara toată,
Ridica-ne-vom pe noi«.

Pentru aceasta trebuie ca o înțeleaptă muncă școlară să se împletească cu o nepregetată muncă socială, un an, un deceniu, până când în conștiința tuturor va pătrunde adevărul și lumina.

Dacă n'ar fi întunec în inima oamenilor, învățătorii și preoții nu ar trebui să vadă decât de ei. În alte țări, această muncă în afara de școală, poate nu are justificare, în cazul când poporul a ajuns la o propășire intelectuală datorită muncii înaintașilor. Germania dela 1808, s'a ridicat în mare parte datorită învățătorilor ei. Munca și răbdarea învățătorilor germani, Molke o sărbătorește printr'o cuvântare dreaptă și adâncă. Să ne gândim și noi învățătorii români bine, oare putem lăsa poporul nostru cu aceia cultură ce poate i s'a dat în școala primară ori nu i s'a dat. Să nu uităm că i s'a dat poporului toate libertățile cât i se pot da și că acest popor nu înțelege toate problemele de stat pentru că n'a fost educat cetățenește. Care partid politic s'a gândit să facă acest lucru? Câți s'au ostenit sau se ostenesc cu aceste lucruri? După marea furtună ce a trecut, avem multe lucruri de îndreptat. Afară de ruina vieții materiale, rezolvirea căreia cere trudă și multă iscusință învățătorului, este ruina sufletească a milioaneilor de oameni de care e legată toată mizeria țării, la care se cere iscusința preotului în colaborare cu a învățătorului. O sforțare, un arzător rug de iubire trebuie să fie sufletul amândurora. Ceasul de adâncă primenire morală a omenirii, ne cheamă grăbiți și agitați pentru ridicarea țării noastre. Să luăm pildă dela popoarele ce s'au ridicat sus, de acolo unde stăm noi, prin puterile lor proprii, unite.

Muncitorii Germani și-au impus cu un rar spirit de solidaritate, două ceasuri pe zi, în afară de obișnuita lor muncă, pentru ridicarea Germaniei zdrobite. Ca ei, să dăruim și noi ceasul nostru pentru țară. Bucuria de a fi dobândit ceiace de o mie de ani așteaptă conștiința istorică a neamului nostru, trebuie să se vadă în ofranda noastră de muncă constructivă. O națiune bine înzestrată este aceia, care are mai multă plăcere de viață și de muncă. Progresul se înfăptuiește numai

prin muncă sistematică, organizată. Pentru aceasta se pretinde națiunii sănătate, vâjjoșie fizică și sufletească, fiind că numai așa e în stare de-o măreață muncă fizică și spirituală.

O sănătate viguroasă nu poate dobândi națiunea, decât printr'o superioară moralitate publică și individuală.

Moralitatea cea mai înaltă o găsim în doctrina creștină, care pornind dela Dumnezeu, tinde să descătușeze pe om din neputința țărânei, din lanțul greu al patimilor, cari ruinează sănătatea trupească și sufletească a omului. Aci vine rolul preotului: Clădirea întregului neam în moralitatea creștină, pentru a-i da sănătatea sufletească și trupească. Națiunea mai are nevoie ca sănătatea trupească s'o știe păstra trebuind instruită spre a se cunoaște pe sine și mediul social în care muncește și trăește. Aci vine rolul învățătorului: de-a sădi în sufletul națiunii conștiința ființei sale proprii, pregătindu-o de muncă constructivă.

Vieța și demnitatea neamului atârnă de chipul cum învățătorul și preotul știu să conlucreze și să se ocupe, ambii de fiecare individ, uniți, ferindu-i și curățându-i de apucăturile antisociale, dându-le deprinderi de viață igienică, de purtare morală aleasă și de muncă sistematică și conștiincioasă. Învățătorul în școală și în afară de școală să fie părintele sufletesc, povățuitorul și îndrumătorul bun al futurora. Să fie exemplul viu în toate manifestările și acțiunile lui. Preotul în biserică și în afară de biserică, să fie o personalitate morală însași morala întruchipată, făcând din biserica lui un adevărat locaș de lăpădare de grijile lumești, de apropiere către Dumnezeu, așa ca dreptcredinciosul să iasă de-acolo renăscut sufletește și vibrând de credință vie.

Așa concepută activitatea preotului și-a învățătoiiului, biserica și școala ar fi izvorul vital al națiunii. Și trebuie să știe odată că de felul activității noastre va depinde în mare parte rezolvarea crizei economice, culturale și morale a sate-
nilor noștri.

Nu este de ajuns, oricâtă dragoste a-i avea față de nația ta, ca unul să predice de pe amvon, iar celălalt să propovăduiască de pe catedră binefacerile culturii în mod dispart fără să se fi stabilit între ei o înțelegere asupra felului comun. Intre învățător și preot să existe o perfectă armonie, legând școala și biserica cu ideia vieții neamului nostru, iar nu ura

care influențează în mod regretabil, păgubind populația. Oh ! Doamne, căți nu pierdem timpul, căutând să ne câștigăm câți mai mulți adepți politici pentru a ne ridica pe o scară, unde nu suntem formați, iar dacă învățătorul ori preotul fac altă politică, fiecare caută să bage zizanie, să agite spiritele împotriva aceluia cu care ar trebui să lupte solidar, pentru fericirea și progresul statului și a țării. În satele în cari preotul și învățătorul sunt în ceartă, biserica și școala sunt lipsite de viața poporului, iar cârciuma din zi în zi devine mai populată. În aceste localități deci, se pot furișa ușor moravurile stricate și cu ele sărăcia, rămânând oamenilor de bună credință ce-i urmează, să cheltuiască mult pentru a reface viața morală, economică și culturală a sătenilor. Ce avem de făcut în astfel de împrejurări ? Să înlăturăm cauza neînțelegerii pentru ca să piară efectul.

În primul rând să fie înțelegere perfectă între învățător și preot, căutând ca fiecare la locul unde este pus și în perfectă armonie să muncească cu folos și cu mult devotament pentru fericirea poporului ce-l conduce. Problema fundamentală care ni se impune nouă azi, după cum spune Radu Petre în cartea »Rolul învățătorului ca factor de îndrumare socială«, este ca toate forțele națiunii să lucreze cu valoarea lor maximă pentru binele și întărirea ei.

Să lăsăm fiecare câte puțin din ambițiile personale sacrificându-le chiar în favoarea scopurilor înalte, pentru ridicarea națiunii noastre. Pilda vie a acelora ce s'au distins în opera de ridicare a poporului să ne călăuzească pe toți până la sfârșit, spre binele și fericirea neamului nostru.

Ca încheiere, n'aș putea să nu amintesc sfaturile înțelepte date preoților și învățătorilor de părintele nostru sufletesc, Dl Dr. C. Angelescu, Ministru Educației Naționale : »Dacă în vâltoarea luptelor sociale se pot produce ciocniri, biserica și școala trebuie să fie scutul dreptății, armoniei și solidarității sociale. Unii dintre preoți și învățători sunt datori să se întrebe astăzi, dacă au părăsit sau nu această linie de conduită, dacă s'au abătut sau nu dela chemarea lor, dacă se găsesc la locul unde oficiază sau au părăsit altarul, unde sunt obligați să-și îndeplinească datoria. Țara și neamul încredințându-le bunurie sfinte ale lor, cultura, educațiunea și înălțarea sufletelor, învățătorii și preoții sunt datori prin apostolatul

tului mort. De aceia merită laude, căci cine scapă cu ușurință dintr'o dificultate, poate scăpa și din altele. Obișnuința cu efort fizic poate fi aplicată, generalizată intelectului și moralității. S'ar părea că educația fizică cere numai efort fizic, cea intelectuală efort intelectual și educația morală efort moral prin deprinderi morale. Da și nu, după cum unii spun că prima impresie e cea adevărată, iar alții că aceasta întotdeauna înșală. După cum spune *Flechsing* că inteligența este localizată în scoarța creierului, având un sediu aparte, iar *Munk* că inteligența ar fi rezultatul activității întregului creier, fiindcă o leziune a scoarței creierului în orice parte ar fi o alterează. În asimilația interstițială e *teoria izoglucozică* după care substanțele alimentare: grăsimi, hidrocarbonate și albuminoide, ajung în ultima analiză glucoză, singura accesibilă celulei, și *teoria izodinamică* care susține că alimentele modificate chimic prin digestie se absorb și asimilează așa cum sunt.

La conductibilitatea influxului nervos teoria neufebriliară susține că sistemul nervos are o rețea de fibre nervoase prin care trece influxul nervos, iar teoria neuronală că, neuronii prin asociație, nu fibrele, formează adevărata cale nervoasă. Am putea repeta cu foarte multe exemple păreri și definiții ce se contrazic. În materie de știință sufletească dela *Wundt* încoace teoriile și-au pierdut mult din valoare, tocmai pentru că ele nu pot cuprinde adevărul întreg și atunci e nelogic să-l îngrădim în ele. În exemplele citate, o primă impresie poate să conțină un grăunte de adevăr, inteligența poate fi rezultatul activității întregului creier, dar e și oarecum localizată în regiunea frontală. Celulele preferă glucoza, iar ficatul prin ajutorul insulinei pancreatice care vine în el, are de grijă ca să-i păstreze echilibrul în sânge cu excepția în diabet; la caz de lipsă însă celulele consumă și grăsimile saponificate și glicerolul precum și acidamidele rezultat al digestiei albuminoide. Deasemenea organizația fibriliară a sistemului nervos de conducere o găsim sub o formă mai primitivă, pe când cea neuronală de asociație într'o organizație mai superioară.

Nu putem spune că avem numai efort fizic sau numai efort intelectual deoarece la gimnastică se obosește și intelectul, iar la munca intelectuală încordată se irosește și corpul. *Există o strânsă corelație între psihic și fizic, pe care o putem observa fiecare asupra noastră, iar manifestările unei părți determină*

conduitele celeilalte. Voința, acest cal năzdrăvan cu puteri nebănuite, este aceiaș în toate manifestările vieții. Poate fi îndreptată spre intelect, moralitate sau efort fizic. În oricare din acestea vom găsi ceva și din celelalte două. Mai mult ca oriunde, *efortul din excursiile școlare e o îmbinare fericită de muncă fizică, intelectuală și morală*. Aceasta ne vom strădui să dovedim în cele ce urmează.

Excursiile alcătuiesc una din ramurile educației fizice, ca și jocurile mici, dansurile naționale, jocurile mari spectaculoase și sporturile. Unii le încadrează, și poate cu drept cuvânt, în sporturi. Faptul e că satisfăcând nevoia de mișcare, se încadrează admirabil în marele ansamblu al educației fizice, cu atât mai mult cu cât sufletul e dus pe umeri să se înfrupte din frumusețile naturii, atât de bogată și atât de darnică. Perspectiva orizontului și diversitatea tablourilor ne încântă. Necazurile avute și grijile de toate zilele se ascund după paravanul uitării :

Ca și când n'ar fi viața-mi

Ca și când n'aș fi fost, Library Cluj

Cine-i acel ce-mi spune

Povestea pe de rost ?

Numai că nu suntem triști ca Eminescu, ci plini de veselie. Ne integrăm în natură, trăim intens prin frumusețile ei așa de intens încât ne pierdem în ele, tot așa ca în fața unei mari opere de artă sau unui program artistic, sguduitor de frumos, sublim chiar. *Sufletul are nevoie de destindere, de descătușare și nimic nu-i poate asigura aceasta mai mult ca excursiile căci ele sunt cel mai agreabil mijloc de recreare a spiritului uman în genere.* Intelectul câștigă intuind în natură tablou după tablou. Pentru școlile primare mai ales, excursiile în natură sunt cel mai bun mijloc de învățare, căci lecțiile ținute pe marginea unui râu, la poala unui deal sau în poiana unei păduri, trezesc interes necunoscut la alte lecții. Ce mare e mirarea copilașilor când constată cu mâinile lor creștăturile frunzelor de stejar și dungile coajei lui sau luciul și albul mestecenilor. Prin intuiție nu facem numai o constatare de adevăruri, ci și un proces de judecată stabilind asemănări și deosebiri. Unii vor spune, dar ce nevoie au copiii dela sate să intuiască natura, când ei trăiesc în ea. Acestora le-a răspuns marele *Pestalozzi*, că nu oricine știe să intuiască. Este o artă de a intui, de a alege esențialul,

de a găsi proprietățile individuale, comune speței sau tuturor lucrurilor, în orânduiri anume întocmite. Educatorul va face apel la cât mai multe simțuri, căci acestea întăresc și afirmă cunoștințele. Să nu uităm nici aceasta că elevii mici sunt foarte sugestibili, iar sugestiile bune ne ajută la educație. Un joc, banal în sine, încadrat într'o povestire poate avea mare influență, covârșitoare chiar. De exemplu demonstrarea povestirii omului ce cârtia împotriva lui Dumnezeu, comparând ghinda stejarului cu dovleacul vițelor. Copiii se urcă în copaci, rup frunze ori ghindă. Unuia i se dă să trunche delă înălțime un dovleac și o ghindă și li se spune întâmplarea din poveste. Va fi cea mai simțită și cea mai reușită lecție de morală. Dar ce este moralitatea? *Ed. Sprangler*: o formă a vieții aplicabilă în toate manifestările ei. Noi am-mai adăoga că, e o formă superioară ce se ridică oarecum deasupra socialului și deasupra noastră, deși pornește din noi.

Mai nou se dă mare importanță comunităților școlare în cari activitatea pe grupe creiază un mediu familiar și promovează posibilitățile individuale. Excursiile școlare împlinesc rolul comunităților școlare, creiază mediul familiar pe care îl găsim așa de rar în școlile noastre, mediul social și mediul moral. *Prin excursii fortificăm fizicul, întărim voința, mărim conținutul de cunoștințe și distrăm efectivul.*

Ne-am referit până acum la excursiile din natură executate prin marșuri și n'am atins decât în tangentă efectul lor fizic; aş putea spune că l-am anunțat numai. Am arătat însă accesibilitatea lor de către psihic și putem spune că e aceeași ca și la jocuri, adică o capabilitate extraordinară de mișcări. Dacă cineva ar doza mișcările unui copil la joc, le-ar înregistra pe o pânză cinematografică și apoi în altă zi i-ar comanda aceste mișcări să le execute sub impulsivitatea eteronomă, lucrul ar fi imposibil. Acest exemplu numai și ne poate lămuri ce însemnează eteronomie și autonomie în ogorul școlii. Arta educației, să reușim să convingem elevul pentru porniri proprii spre învățatură.

Printre efectele fizice ale excursiilor am amintit și satisfacerea nevoii de mișcare. Copilul simte necesitatea mișcării ca și pe a hranei. El dacă e lăsat liber aleargă și se joacă; strică, repară și o ia delă început în epocă dinainte de școală. În epoca școlară, oricât i-ar fi de grele problemele, de serioase

și mari ocupațiile pentru mintea lui, mișcare și sburdălnicia îl fură, pentru ca să se descarce surplusul de energie. Numai că se descarcă anarhic, pe când în excursii disciplinat. Se câștigă prin excursii ordine, mersul în cadență, alinierea și păstrarea locului în rând, rezistența la oboseală, fortificarea corpului, mobilitatea articulară și o mare poftă de mâncare. E foarte frecventă boala stomacului. Lenevia lui o găsim și la oamenii mari nu numai la copii. La aceștia este frecventă la cei dela oraș. Ea este rezultatul sedentarismului, a lipsei de mișcare de care se simte mai repede copiii. Sfatul meu în cazuri similare a fost, medicamentul cel mai bun : excursiile în natură. De ce ? Pentru că excursiile cer un efort susținut, adică de lungă durată. Circulația și respirația își măresc debitul ; celulele își intensifică activitatea, iar aportul de alimente se mărește fără să mai avem lipsă de rețetă medicală pentru pofta de mâncare.

Dacă vrem să mergem și mai departe cu analiza efectelor fizice, ar trebui să facem studiul mersului pe teren plan, la urcuș, la coboriș, înșirând gama mișcărilor ce se fac și efectele lor. Atunci însă am ieși din cadrul propus, pentru că intențiunea noastră a fost *evidențierea necesității excursiilor școlare în complexul educației integrale, fiind adevărate sărbători ale educației fizice și ale școlii*, în cari elevii jonglează cu toate cunoștințele pipăindu-le și adâncindu-le sensul.

Organizarea unei excursii cere pregătire și pricepere. Conducătorul trebuie să fie medicul, părintele și institutorul. Trebuie să cunoască ruta excursiei cu tot ce poate întâlni și distanța dela un punct la altul. Să-și cunoască grupul, cât duce, ce duce, cum duce și cât poate.

Excursiile trebuie să aibă aspectul libertății și veseliei depline, dar cu condiția să fie păstrate regulele de igienă și sănătate altfel nu mai sunt excursii. Grupul trebuie să se întoarcă mai bine dispus și mai apt pentru viață, nu bolnav. Excesele sunt periculoase în orice direcție ar fi ele. Să nu uităm că mușchiul în excursii lucrează intens și la suprafață, având și o abundentă circulație periferică. Respirația pielii este înzecit de mare ca altădată, iar exudațiile formează o adevărată pojghiță pe piele. Apa rece nu trebuie introdusă în organismul ferbinte, ci spălat corpul pe dinafară mai întâi ca să mișorăm circulația periferică printr'o vasoconstricție.

Cu elevii dela școala primară vom face excursii mai mici, de o jumătate de zi sau o zi, în apropierea satului sau orașului, la râu, la deal, la pădure, la câmpie. Cei dela sate vor face excursii la oraș unde vor vizita instituții, biserici, școli și fabrici, iar elevii dela oraș vor vizita satul arătându-li-se agricultura și uneltele agricole la fața locului.

Prin excursii putem cimenta de timpuriu în sufletul elevilor dragostea de natură și de neam, mândria de a fi Român, conștiințiozitatea în muncă și exemplul bun văzut la alții.

Programa analitică germană prevede 8 zile obligatorii pentru excursii. A noastră încă le evidențiază. E altceva excursia și altceva plimbarea «până 'n deal la cruce», cu copii deavalma, lăsați să se vâre prin șanțuri și să dea după toți câinii. Libertatea în excursii e alternată cu disciplină, la care niciodată nu vom ajunge dacă nu o vom pretinde când elevii se pretează mai mult pentru ea, în excursii. Ce fericiți se simt ei, când se întorc sărbătorește cu ramuri verzi și flori în mână, călcând apăsat în ritmul unui cântec și în cadența mișcării!

Gh. Iozon.

O PROFESIE RENTABILĂ: LAȘITATEA

Am ajuns și la acest paradox: o profesie din lașitate și încă una foarte rentabilă. Dar ce nu se poate în țara aceasta, unde niciodată nu s'a încercat o corelație de evoluție între conducători și conduși?

Trăim o epocă de spasm, de răsturnare a valorilor reale, substituirea lor cu altele dintr'o categorie absolut inferioară, o epocă de efervescentă psihică în care se creiază un nou mod de a gândi, de a interpreta sensul realității, o nouă etică pentru viitor, adică o altă lume pe alte concepții ce stau la baza radicalelor transformări în zilele noastre.

În fruntea acestor concepții stă: lașitatea.

Lașitatea are la bază frica, lipsa aceea groaznică de a fi cineva în toate zilele la fel, lipsa puterii de a se hotări să înfrunte sau să-și afirme o credință, să se înregimenteze unui crez moral, să fie conștient de urmările fanatismului său înalt,

superior — căci sunt și fanatici de speță ordinară — să nu se îndoie după toate aparențele de unde profită, să nu cotească pe cărările acelea sinuoase ce caracterizează antipodul rectilismului în viață, să nu trăiască din impresiile impuse de moment, de situații materiale în special, capul său fiind un fel de răscruce a tuturor ideilor primite și asimilate încetul cu încetul întocmai ca otrava aceea care face pe om imun contra unei contagiuni, în speță de ordin moral, sănătos, mijlocitor spre drumul caracterului.

Ei bine, lașii aceștia, oameni care n'au niciodată cuvântul, care au o satanică plăcere când pot lovi pe unul mai slab, dar cari vorbesc superiorilor întocmai cum fac cerșetorii pe la colțuri de stradă când trece câte un pieton mai înzorzonat, oamenii aceștia se ridică.

Sunt căutați și preferați de notabilități și de oamenii cu răspundere socială. Fiecare viitor demnitar își are deja pregătiți pe acești oameni, cu mult înainte de a prevedea măcar ceasul fericitei înscăunări. De cei dela putere nu mai vorbim.

S'a creiat din cauza aceasta o atmosferă ciudată în jurul personagiilor ce se vor conducătoare. Acești muritori — ei se cred invers, sărmanii — odată ajunși puternici, au strania impresie — fapt semnificativ pentru mentalitatea generală ce s'a creiat în mediul actual — că au și devenit alții, că sunt materializarea principiilor puterii, că bieteile lor stărvuri mecanice sunt o fărâmă divină din idealismul, astfel concretizat, al autorității, că, în sfârșit, aidoma regilor anormali de odinioară, întruchipează »Factotum«-ul puterii de înțelegere al unui prozaic și amărât cetățean. Nici nu mai sunt de recunoscut. Din persoane serioase, absolut cu toate facultățile în regulă, devin personajii de carnaval îndată ce ajung puternici.

În această stare deplorabilă ne-a adus numai adulația de bestii ce o practică lașii pe lângă stăpânii lor, spre a fi recompensați. Nu i-am comparat cu câinii, fiindcă aceste animale au în lingușirea lor ceva natural, de fiare supuse, credincioase, pe când omul!...

Dacă am ajuns ca azi să avem o pătură de conducători în fața cărora omul n'are voie să fie demn, să vorbească sincer și natural, să-și exprime părerile personale, să-și desvăluie cugetul fără ascunzișuri, apoi asta se datorează în bună parte acelei clase de lași cari au făcut din această practică o meserie.

Câți funcționari nu suportă incorectitudinile șefilor de

teamă și le ascund mișeliile, ajutându-i chiar, fiindcă se știu pe ei înșiși pătați? Câți nu văd și nu observă nereguli, nedreptăți, dar nici nu se sinchiesc măcar, de teama complicațiilor, a răsbunării sau mai ales sub pretextul că nu se amestecă în lucruri ce nu-i privește?

Lașitatea e la om ca balele la melc. Așa cum se folosește de ele această nevertebrată de ordin inferior, spre a se urca până la frunzele pomului, până sub razele soarelui, la fel se servește și lașul în ascensiunea sa, de pe o treaptă pe alta a societății. A fi laș e o meserie fără risc, care nu comportă nici studii nici mușchiulatură.

Pentru noi ca popor de viitor, înmulțirea tot mai crescândă a lașilor, trebuie să ne dea de gândit.

Generația tânără, generația naționalistă mai ales, trebuie să lupte din vreme prin toate mijloacele de înălțare spirituală, la redresarea morală a națiunii, la stărpirea din rădăcină a lașității. Altfel, mâine-poimâine degeaba se va veni cu inutila sancțiune legiferată: lașitatea constituie un delict, pedepsindu-se ca atare.

Va fi prea târziu.
șanse să devină un viciu național.

Lașitatea are

Sever Sloveanu.

LA DATORIE

De multe ori și în unele locuri, adunările subsecțiilor sunt privite, chiar și din partea membrilor, de niște întruniri șablonice, unde se vorbește mult, se ascultă puțin și fără interes; unii dintre membri, în loc să contribuie și ei la discuții și să prezinte soluții, așteaptă totul dela conducere; alții fac din coridorul școlii unde se ține adunarea «casină gălăgioasă și loc pentru fumat».

Dar sunt subsecții unde se lucrează, unde se pun în discuții probleme și se dau soluții, cari contribuie în mod efectiv la ridicarea morală și materială a membrilor săi.

Subsecția Șimleu a inv. desigur va fi înregistrată între factorii componenți principali și cei mai activi ai Secției, unde se lucrează fără șgomot, dar serios, temeinic și cu gândul la

un viitor, care va avea să stabilească ascensiunea cerei și se cuvine prestigiului dascălului, *cu și pentru* care se activează, cu atâta abnegațiune.

Adunarea subsecției Șimleu, ținută în 15 Mai a. c., care a fost una dintre cele mai impunătoare, trebuie să fie remarcată. Numărul mare al membrilor prezenți, interesul viu pentru problemele puse în discuție, contribuția efectivă și sinceră a membrilor, e un semn care face să ne bucurăm, iar cele două conferințe: «Cum trebuie înțelese și după ce norme să se facă definitivarea și înaintarea învățătorilor» de dl *Ioachim Căbuz*, Siciu și «Situația morală și materială a școlii primare și învățătorilor săi» de dl *Dumitru Sabău*, Boghiș, sunt de subliniat și ca formă și ca fond.

Propunerile ce s'au făcut, discutate și primit, privesc nu numai pe membrii din această subsecție, ci întreaga învățăminte din județ, probleme, cari se vor pune și în discuția adunării generale ce urmează să se țină în Tășnad la 12 Iunie c. trebuie să preocupe pe toți colegii deopotrivă, de aceea le dăm publicității și atragem atenția tuturor asupra lor.

1. Adunarea subsecției în unanimitate și cu adâncă recunoștință, ia cunoștință de cumpărarea unui lot la băile Episcopopești (lângă Oradea) pentru a construi acolo o »Casă de odihnă a învăț. Sălăjeni« și va insista pe lângă Adunarea Generală a secției să ratifice contractul provizoriu ce s'a încheiat între dl Ioan Fathi, ca delegatul Comitetului Central și între vânzător, să ia măsuri pentru adunarea fondurilor necesare clădirii, necruțând nici o jertfă din partea membrilor.

2. Să se ceară prin Comitetul central al secției conducerii »Fondului Gh. Lazar« din Cluj să convoace o adunare generală cu invitații trimise tuturor membrilor acestui fond, cerându-se lămuriri asupra întrebuirii sumei de 1000 lei, plătite de fiecare învățător din jud. Sălaj, la acea vreme.

3. Prin Secție să se intervină locului în drept ca directorilor școlilor primare, întocmai ca directorilor școlilor secundare, să li se dea o *indemnizație de director*, care să fie în raport cu numărul posturilor de învățători dela școala respectivă, sumă care să fie achitată pe statul de plată de către Minister.

4. Să se înființeze (în cadrul Secției sau subsecțiilor) o Societate artistico-culturală, cu scopul de a face ofensivă cul-

*
turală la sate, aranjând teatre, șezători, coruri, conferințe, etc. ceeace ar contribui mult la ridicarea morală și a prestigiului învățătorilor pe de-o parte, iar pe de alta, poporul văzând frumoasele porniri ale dascălilor (datini și porturi stămoșești, jocuri naționale ș. a.) ar căuta să imiteze și să se familiarizeze cu încetul cu acelea.

5. Să se intervină prin Secție locului în drept, ca suma de 5% reținută din salariu pentru un oarecare orfelinat la Predeal, să se restituie și să se întrebuințeze la clădirea »Casei de odihnă« la băile Episcopești.

6. Să se facă pașii necesari locului în drept, ca învățătorilor cari sunt chemați din oficiu la diferite cursuri, ca de ex. stăjerie, etc. să li se dea pentru întreținerea lor la aceste cursuri sume suficiente (cum au de ex. notarii) dela Comitetul școlar sau dela primărie direct, sume cari să fie prevăzute în bugetul școlar și al primăriei și să fie aprobat de forul în drept.

7. Să se facă pașii necesari în interesul învățătorilor suplinitori, dimisionați din post, pentru lipsuri de fonduri, ca să fie lăsați pe loc să funcționeze până la finea anului școlar.

8. Să se formeze în cadrele Asociațiunii noastre județene o Secție de turism, care va avea îndatorirea să organizeze și să îndrumeze excursiile din cursul vacanței mari în așa fel ca membrii Asociației să poată avea posibilitățile să cunoască frumusețile și bogățiile Patriei noastre.

* * *

În speranța că, membrii Secției noastre vor lua cunoștință de propunerile de mai sus și le vor însuși și vota, zicem: înainte, tot înainte, căci îndeplinirea acestor probleme ne va ridica mult prestigiul. La datorie deci!

Correspondent.

DEZIDERATELE CONGRESULUI PEDAGOGIC AL ÎNVĂȚĂTORILOR

Învățătorul, pregătirea și perfecționarea lui

Cu prilejul congresului pedagogic al învățătorilor, în secția II. d. C. I. Angelescu a făcut următorul raport asupra subiectului: „Învățătorul, pregătirea și perfecționarea lui“.

Viitorii învățători și învățătoare dela școlile de copii mici, să se pregătească și să se desăvârșească numai în institute speciale și anume:

1. Pregătirea se va face în licee pedagogice (școli normale) cu opt clase, unde vor fi primiți, prin concurs, absolvenții a patru clase primare, copii cu ambii părinți de origine etnică română.

Liceul pedagogic să aibă două cicluri: *Library Cluj*

Ciclul întâi, pentru cultura generală, cuprinzând clasa I – VI inclusiv. Se vor putea adăoga, dacă vor fi necesare și alte obiecte în plus.

Ciclul al doilea, cuprinzând clasele a VII și a VIII pentru pregătirea profesională.

La trecerea din ciclul întâi, în al doilea, să se facă diagnosticarea aptitudinilor, pentru orientarea profesională, ca și la liceele teoretice.

Numai cea cu aptitudini pedagogice să se primească în ciclul al doilea. Ceilalți să poată trece în liceele teoretice sau practice.

În ciclul al doilea, să se primească și absolvenții a șapte clase, dela liceele teoretice, dovediți că au aptitudini pedagogice.

Liceul pedagogic să nu confere titlul de învățător ci diplomă pentru bacalaureatul pedagogic.

Pe baza acestei diplome, posesorul să se poată înscrie la orice facultate.

Corpul didactic al liceului pedagogic să fie special pregătit în școlile normale superioare.

2. Desăvârșirea viitorilor învățători și învățătoare dela școlile de copii mici, să se facă în academiile pedagogice, care se vor înființa în fiecare centru universitar.

Cei cu bacalaureatul pedagogic, cari vor să devină învățători sau acele care vor să devină învățătoare la școlile de co-

pii mici, să fie obligați a urma cursurile academiei pedagogice.

Durata acestor cursuri să fie de trei sau patru ani.

Academia pedagogică să confere diploma (licența) pentru învățător.

Liceele pedagogice și academiile pedagogice să aibă internat, organizat pe alte baze, pentru a se creia spiritualitatea necesară formării viitorilor învățători.

Învățământul să fie gratuit atât în liceele pedagogice cât și în academiile pedagogice.

Actualii învățători și învățătoare dela școalele de copii mici să fie primiți în academiile pedagogice, în următoarele condițiuni :

Cei ce au la bază diploma unei școale normale să fie primiți într'un an preparator, la sfârșitul căreia să dea un examen pentru admiterea în academie.

Învățătorii actuali studenți la facultățile de litere, filosofie sau științe, să fie primiți, în academiile fără concurs.

Învățătorii licențiați să fie primiți în anul ultim al academiei pedagogice, fără concurs.

Perfecționarea învățătorilor, actuali și a acelor ce vor eși din academiile pedagogice, ce se va face prin :

Cursurile de specializare și punere în curent cu noutățile pedagogice.

Cursurile de vacanță pur informative asupra rezultatelor obținute prin aplicarea de noi metode.

Cercuri culturale, cu o mai bună organizare a ședințelor intime.

Congrese pedagogice.

Biblioteci pedagogice, pe județe, întreținute de stat și autoritățile județene.

Reviste trimise tuturor școalelor de către autoritatea școlară superioară.

Excursii în țară și străinătate la școalele unde se desfășoară o activitate pedagogică deosebită.

Conferințe generale.

Prin participarea la cursurile universitare după alegerea liberă a învățătorilor, pentru a se informa și documenta.

Indrumarea și controlul învățământului primar

Comisiunea a III-a formată din d-nii :

Gh. Eftimie, București; C. Manolache, Buzău; Al. Luca Dâmbovița; Emil Boca, Cernăuți; Tiberiu Robescu, Teleorman, sub președinția d-lui Nicolae Doru, reporterul secției asupra problemei „Indrumarea și controlul învățământului primar”, a stabilit următoarele deziderate :

I. Indrumarea și controlul învățământului primar să se facă de elemente recrutate numai dintre membrii corpului didactic primar și de origine etnică română.

II. Actualele titulaturi ale organelor de îndrumare și control să fie schimbate după cum urmează:

Titlul de sub-revizor școlar în acel de sub-inspector.

Titlul de revizor școlar în acel de inspector școlar de județ.

Se vor menține actualele titluri de inspectori școlari de circumscripție și de inspectori școlari generali.

III. Recrutarea organelor de îndrumare și control, ale învățământului primar, se va face pe bază de concurs, toate posturile libere din control urmând să fie publicate pentru ocuparea prin concurs.

Condițiuni pentru admitere la concurs:

Candidatul să aibă gradul I, și să fi servit cel puțin trei ani la o școală primară rurală.

Să fi avut media 8 cel puțin la două din cele trei examene (diplomă, definitivat, înaintare,

Să fi desfășurat o deosebită activitate în ceea ce privește atât învățământul, cât și înființarea sau conducerea unei biblioteci școlare, muzeu școlar, cooperativă școlară, etc.

Să fi desfășurat o deosebită activitate extra-școlară prin înființarea sau conducerea unui cămin cultural, să fi avut cor cu elevii sau adulții, etc. Să fi luat parte la toate realizările pe teren, cultural, economic, social.

Verificarea acestor condițiuni să fie făcută de o comisiune fixată de minister, comisiune din care să facă parte de drept delegatul Asociației generale a învățătorilor.

Concursul se va ține în fața unei singure comisii formată din: un profesor universitar de pedagogie,

un profesor de limba și literatura română,

un reprezentant al ministerului (inspector general din învățământul normal),

un delegat al Asociației generale a învățătorilor.

Prin concurs candidatul va avea să răspundă la o serie de probe teoretice și alte probe de aplicațiuni practice.

Prin probele teoretice, candidatul va face dovadă că posedă o cultură generală și că are o serioasă pregătire profesională.

Tot prin aceste probe se va constata orientarea lui în problemele generale ale școlii românești.

Probele vor fi:

Apresiasi cu notă asupra memoriului de activitate în urma convorbirii cu candidatul.

O probă scrisă cu subiect de cultură generală.

O probă scrisă cu un subiect de pedagogie aplicată la realitatea noastră școlară.

O probă orală din pedagogie și legislație școlară.

O conferință de o jumătate oră cel puțin, cu un subiect din materiile dela proba orală.

O inscripție la o școală primară și o lecție model la aceeaș școală primară.

Să poată folosi o limbă străină (franceză, germană, engleză sau italiană).

Concursul să se facă pe baza unui regulament la redactarea căruia să participe și delegatul asociației învățătorilor.

Avansarea să se facă după principiul stabilit de legea actuală pe bază de stagiu, iar stabilitatea, să se facă după un termen de cinci ani într'un grad, în care timp, organul de control să fi dat dovadă de pricepere, să fi avut o activitate relativă în mod public, printr'o concepție personală și să nu fi suferit nici o pedeapsă.

Probleme noi de educație

În raportul prezent în secția IV de d-na Elisa Alexandrescu s'au propus următoarele:

Să se înființeze clase omogen, prin selecționarea elevilor de clasa I-a, astfel se înlătură repetarea claselor.

Elevii înapoiți vor face într'un an materia pe care o vor putea și o vor continua, în anul următor. În localitățile unde sunt școli de copii mici, selecționarea se va face acolo pentru copiii de șapte ani.

Școala pentru copiii debili mintali și înapoiți să aibă internat.

Școlile pentru copiii supradotați, din care cei săraci să fie absolut educați pe seama statului.

Școli sau clase de experimentare, de unde încercările cu rezultate bune să se generalizeze.

Fișele individuale actuale, să fie simplificate pentru a putea fi aplicate relamente.

Ministerul sănătății, prin medicii săi oficiali, să facă măsurători asupra dezvoltării fizice a copilului, spre a se putea stabili tabelele de creștere ale copilului român.

Școli în aer liber și terenuri de joc pentru copii, deosemeni sală de adăpost a copiilor, pentru timpul liber.

Școli speciale, la munte sau la mare, pentru copiii debili.

La școlile cu program pe jum. oră dimineața pentru igienă și exerciții de înviorare, casă de economie, etc.

La școalele cu program pe jum. zi, să se rezerve o zi pentru lucrări practice colective și individuale: șezători, excursii, gospodărie, lucru în atelier sau grădină, etc. La școalele cu orar pe zile întregi după amiază în fiecare zi să se facă aplicațiuni practice.

Fiecare școală, indiferent dacă are sau nu, curs complementar, să aibe un atelier.

Orarul să fie întocmit de fiecare școală în parte după împrejurările în care lucrează.

Să se scoată din orar lecțiile de jum. oră. Învățătorul să fie liber a-și împărți timpul, după nevoile clasei.

Fiecare învățător să nu aibe de lucru decât cu 35, maximum 40 elevi și să conducă *numai o clasă*.

La examenul de admitere în școalele secundare, *învățătorul să examineze*, întrucât e mai aproape de sufletul copilului și mai în curent cu programa cursului primar.

Să ia neîntârziat ființă Casa sănătății copilului, prevăzută de lege.

Să se înființeze o mare casă de editură, care să pună la îndemâna copiilor și poporului carte efină și bună.

Să se înființeze biblioteci școlare publice pentru copii, sau pe lângă bibliotecile publice să se înființeze secții pentru copii.

Să se facă cinematografe pentru școlari și proiecțiuni în școală.

Străjeria, să se întogreze școlăi, făcându-se deosebire între organizarea din școală și aceea ce privește pe copii din afara școlăi.

Să se formeze asociații de părinți care să colaboreze cu școala.

Să se înlătore mijloacele artificiale la predarea diferitelor materii de învățământ: caete de lucru manual, caete de desen și caete geografice,

Programa minimală pentru regiunile minoritare să fie acomodată rolului școlăi de românizare a populației din aceste regiuni și posibilităților de însușirea limbii de către elevii înstrăinați.

Să se înființeze pe lângă școlile de experimentare, săptămâna pedagogică, când învățătorii să se poată informa asupra sistemelor și metodelor aplicate acolo.

„Universul.“

PAGINA LITERARĂ

8 Iunie 1930

Un sun frumos ca sunul primăverii,
Purtat prin zări de-o pasăre măiastră
Se pogorî în sărăcia noastră
— Divin și drag ca psalmti învierii.

Al țării Prinț iubit, descalecă 'n Ardeal,
Pe drum de rîndunele și cocoare.
Și sunul se lăși peste ogoare,
Ca gândul, șa lumina, triumfal.

În cale îi eșise c'un ulcior,
Voioasă, o fetiță din popor.
Și li rosti: „Mărite Prinț, îmbie!”

Dar în ulcior nu era numai apă:
Era iubirea Țării adunată
Și dorul ei, fopit de bucurie. P.

CÂNTEC

Merg mereu în grădiniță
Ca să uit a mea durere,
Între floși mirositoare
Gândurile-mi doar' vor pieri!...
Și răsare dalba lună...
Iar zefirul lîn de seară
Cu o dulce adiere
Din vis mă trezește iară...
Câte stele sunt pe ceruri!
Câte frunze, floricele!...
Toate, toate's fericite,
Numai singur plîng cu jele.
Gânduri triste și deșarte
Mă duceți în pribegie!
Cum aș vrea să-mi dați voi pace,
Să vă pierdeți pe vecie!

PROCES-VERBAL

Azi, 26 Aprilie 1937 ora 10 a. m., la a doua convocare, întrunindu-se membrii Societății Cooperative Banca Populară »Invățătorul Sălăjan« din Zălău jud. Sălaj, în localul Școalei Primare de Stat Nr. 1 din Zălău, în adunarea generală ordinară convocată în conformitate cu dispozițiunile art. 38 din statute și art. 59 din Legea pentru Organizarea Cooperației, subsemnatul Ioan Fathi, ocupând scaunul prezidențial, salută de bine venire pe cei prezenți invitându-i apoi a proceda la constituirea biroului.

Se alege de secretar dl Gavril Boldea, inv.-director în Bocșa, iar scrutatori d-nii Ioan Dragoș inv. în Șimleul-Silvaniei și Petru Marian inv.-director în comuna Badon.

Biroul astfel constituit cercetează actele și dovezile privitoare la convocarea adunării generale pe cari le află bine întocmite, iar în baza borderoului de membrii se face apelul nominal, conform listei de membrii întocmită și atașată, se constată că sunt prezenți un număr de 64 membri din 340 membri ce are banca.

În baza acestora președintele anunță adunarea generală legal constituită și în drept de a aduce hotăriri valide.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea biroului și constatarea membrilor prezenți.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație asupra mersului operațiunilor societății în anul 1936.
3. Raportul Comisiei Cenzorilor.
4. Aprobarea Bilanțului și Contului de Profit și Pierdere, împărțirea beneficiului net și descărcarea Consiliului de Ad-ție de gestiunea anului 1936.
5. Fixarea sumei maxime pe care banca o poate primi ca împrumut pe scont de portofoliu dela Banca Națională, Federală sau Banca Centrală Cooperativă.
6. Fixarea sumei maxime ce se poate acorda ca împrumut unui societar sau nesocietar.
7. Stabilirea dobânzii ce banca va lua dela împrumuturile acordate societarilor și nesocietarilor.

8. Stabilirea condițiilor de primire a depunerilor spre fructificare și dobânda ce urmează a li se plăti.

9. Să se ia cunoștință de împrumuturile membrilor din Consiliul de Administrație și Comisia de Cenzori.

10. Votarea bugetului pe anul 1937.

11. Să se ia cunoștință de rezultatul inspecțiilor făcute în cursul anului de către comisia de cenzori.

12. Alegerea a 4 membrii în consiliul de administrație în locul d-ilor: Iuliu Cărpineanu, Eugen Șimonca, Gh. Nichita și Dumitru Ilea.

13. Alegerca a 3 cenzori activi și 3 supleanți.

14. Procurarea manualelor școlare.

15. Luarea la cunoștință a ajutoarelor acordate pentru membrii decedați în cursul anului și a aduce eventual vre-o hotărâre în legătură cu societatea de ajutor reciproc.

16. Punerea de acord a statutelor Băncii cu Legea pentru Organizarea Cooperăției prin adoptarea statutelor-tip întocmite de Centrala Cooperativă de Indrumare, organizare și control.

17. Luarea la cunoștință a membrilor retrași și a celor ce ne solicită retragerea.

18. Diverse propuneri în legătură cu promovarea societății.

Trecându-se la desbateri, adunarea generală aduce următoarele

H O T Ă R Î R I :

1. Biroul s'a constituit așa cum este specificat mai sus din d-nii: Ioan Fathi președinte, Gavril Boldea secretar, Ioan Dragoș și Petru Marian scrutatori.

2. Darea de seamă prezentată și citită adunării generale prin dl Director al Băncii D. Mărgineanu se ia la cunoștință,

3. Deasemenea și raportul Comisiei de Cenzori prezentat adunării prin dl Valeriu Oșian cenzor, se ia la cunoștință.

4. Bilanțul încheiat la 31 Dec. 1936, cu un total atât la activ cât și la pasiv în suma de lei 3.076.956 se ia la cunoștință și se aprobă.

Deasemenea și contul de profit și pierdere încheiat la aceeași dată cu un total, la debit de lei 134.644 și la credit lei 276.386, din care rezultă un beneficiu net în suma de lei 141.742, care se repartizează, conform art. 85 din statute și art. 24 din Legea pentru Organizarea Cooperăției, în felul următor :

10%	Fond de rezervă	—	—	—	—	—	Lei	14174
10%	„ cultural	—	—	—	—	—	„	14173

69.56% Divident capital repartizat 6% as. capitalului social vărsat — — — — —	„	90194
12% Remunerație cuvenită funcționarilor și membrilor din Consiliul de Administrație și comisia de cenzori în raport cu activitatea, salariile primite și diurnele de deplasare — —	„	17000
4.44% Fond imobil — — — — —	„	6201
Total	„	<u>141742</u>

Se dă descărcarea de gestiunea anului 1936 Consiliului de administrație, Comisiei de cenzori și funcționarilor.

5. Suma maximă până la care se poate angaja banca în cursul anului financiar 1937, ca împrumut pe efecte de plată sau scont de portofoliu la Federală, Banca Centrală Cooperativă, Banca Națională sau altă Instituție de Credit, se fixează la suma de 20.000.000 lei.

6. Suma maximă ce se poate aproba ca împrumut unui societar pe termen scurt este la de trei ori salarul liber, iar pe termen lung întreitul împrumutului pe termen scurt. În cazuri bine motivate se va putea depăși limita fixată mai sus, lăsându-se la aprecierea Consiliului de administrație majorarea împrumutului, cum și a termenului, fără a prejudicia însă interesele băncii și ale membrilor. Termenul lung se va fixa în raport cu termenul pe care Banca va putea primi eventual credite, iar împrumuturile acordate din fondurile proprii, numai în cazuri de tot excepționale se vor putea eșalona pe termene mai lungi. Aceste nu vor putea depăși însă nici la un caz peste de patru ori termenul împrumuturilor mici.

Se vor putea acorda împrumuturi și nesocietarilor atunci când banca va dispune de numerar și pe lângă garantarea a unui sau doi membri.

7. Dobânzile ce sunt a se încasa după împrumuturi vor fi de 6% plus 2% cheltueli de administrație. La nesocietari dobânda ce se ia pe piață adică la alte Instituții de Credite.

8. Condițiunile de primire a depunerilor spre fructificare și suma maximă se lasă la aprecierea Consiliului de ad-ție. Dobânzile ce se vor da acestor depuneri vor fi de 4% la vedere și 5% pe termen.

9. Împrumuturile contractate de membri Consiliului de ad-ție și Comisia de cenzori în suma de 389.990 lei, se iau la cunoștință și se aprobă.

10. Bugetul anului 1937 se aprobă cu unanimitate în baza proiectului întocmit de Consiliul de Administrație și trecut în acest proces-verbal cu suma de 249.100 lei din care rezultă un excedent de 47.391 lei, specificându-se mai jos :

V e n i t u r i

1. Dobânzi la împrumuturi, 6% asupra 2.365.152 pe 12 luni — — — — —	Lei	141909
2. Comision de 10% asupra 30.000, Tabloul agricol — — — — —	Lei	3000
3. Cupoane 4,50% asupra 50.000 împrumutul de înzestrare — — — — —	Lei	2250
4. Incasare dobânzilor datorate — — — — —	„	4637
5. Cheltueli de administrație 2% asupra 2.365.152 — — — — —	Lei	47304
6. Diverse venituri din desfacerea manualelor școlare — — — — —	Lei	50000 = 249100

C h e l t u e l i

1. Cheltueli de întreținere :

Cheltueli generale — — — — —	Lei	3000
Chirii și întreținere : chirie 12000, încălzit, luminat și servitor 10000 = — — — — —	Lei	22000
Cota de control 0,20% as. 2.365.152 „ — — — — —	„	4750
		<u>32250</u>

2 Diurne și transporte :

Consil. 8 membrii a 5 ședințe, anual — — — — —	Lei	20000
Cenzori 3 membrii a 5 ședințe anual — — — — —	Lei	<u>7500 = 27500</u>

3. Salarii :

Director á 2500 lunar — — — — —	Lei	30000
Casier á 2000 „ — — — — —	„	24000
Contabil á 3500 „ — — — — —	„	<u>42000 = 96000</u>

4. Dobânzi :

Dobânzi la depuneri 4 și 5% asupra 529.664 — — — — —	Lei	21187
Impozit mobilier — — — — —	„	1000
Dobânzi Fond de rezervă 4% asupra 73.645 — — — — —	Lei	2945
Dobânzi Fond cultural 4% asupra 33.181 — — — — —	Lei	<u>1327 = 26459</u>

5. Impozite :

Impozit comercial — — — — —	Lei	19000
Amortisment mobilier — — — — —	„	500 = 19500 = 201709

Excedent bugetar — — — — — Lei 47391

Total — — — — — 249100

11. Se ia la cunoștință rezultatul inspecțiilor făcute în cursul anului de către comisia de cenzori.

12. In locurile devenite vacante prin expirarea mandatului

de 3 ani a dlor : Iuliu Cărpineanu, Eugen Șimonca, Gheorghe Nichita și Dumitru Ilea, având în vedere punerea de acord a statutelor cu noua Lege a Cooperăției, prin care se reduce numărul membrilor dela 12 la 9, se relege în Consiliul de administrație cu unanimitate de voturi dl Dumitru Ilea, iar ca supleanți ai consiliului de ad-ție, d-nii : I. Cărpineanu, Eugen Șimonca, Gh. Nichita, Petru Pantea, Victor Precup, Apostol Gheorghe, Pop Augustin, Ioan Știrbu și Macedon Olaru.

13. In Comisia de cenzori se aleg d-nii : Ioan Codreanu, Alexandru Pop și Valeriu Oșan, iar ca supleanți d-nii : Traian Cionfi, Grigoriu Rusu și Traian Vitez.

14. Referitor la procurarea manualelor școlare, Consiliul de Ad-ție va face tot posibilul ca să ia ființă o cooperativă în acest sens sau să aiba un depozit la sediul băncii, care să fie provăzut cu toate manualele școlare necesare. Până atunci se va proceda ca și în anii precedenți. Condițiile mai amănunțite se vor stabili de Consiliul de Ad-ție.

15. Se ia la cunoștință și se ratifică ajutoarele acordate pentru 4 cazuri de deces, conform specificării din darea de seamă anexată la dosarul adunării generale.

16. In conformitate cu dispozițiunile art. 211 din Legea pentru Organizarea Cooperăției, se adoptă statutele-tip întocmite de Centrala Cooperativă de Indrumare, organizare și control conform stipulațiunilor și modificărilor induse în ele de Consiliul de Ad-ție și aprobate în unanimitate de adunarea generală.

17. Se ia la cunoștință numele membrilor retrași și a celor ce solicită retragerea conform tabloului întocmit.

18. Se decide înscrierea băncii noastre ca membră la Banca Centrală Cooperativă din București cu un capital social ce se va cere conform statutelor ei.

Se hotărăște cu unanimitate majorarea capitalului societății. Spre acest scop se ridică restricțiunile puse cu privire la înscrierea în societate acelor membri ai corpului didactic primar din județ cari nu s'au făcut membri fondatori. Se poate înscrie, deci orice învățător, având cel puțin titlul definitiv în învățământ. Fiecare membru nou este obligat a subscrie un număr de părți sociale cel puțin egal cu de două ori salariul lunar eşalonat pe 20 luni și cotizațiile către societatea de ajutor. Membrii vechi își vor completa părțile sociale în aceasta proporție în termen de 3 luni.

Epuizându-se punctele din ordinea de zi, dl președinte declară adunarea generală închisă.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare.

Președinte, **Ioan Fathi**, Secretar, **Gavril Boldea**, Scrutatori, **Ioan Dragoș** și **Petru Marian**.

PAGINA ASOCIAȚIEI.**R A P O R T**

de situația materială a «Asociației Invățătorilor din jud. Sălaj» pe anul 1936—37, către Adunarea Generală din 12 Iunie 1937.

Onorată Adunare Generală,

In conformitate cu dispozițiunile art. 37 din Statute, avem onoare a Vă înainta pentru aprobare raportul general de situația materială a Asociației noastre pe anul 1936—37 (dela 1 Aprilie 1936 — 31 Martie 1937) precum urmează:

Cont de gestiune la 31 Martie 1937

I. V e n i t u r i		Prevăzut Lei	Incasat Lei
1. Cotizație dela membrii 1% la salariul de bază	— — — — —	57.000	68.511
2. Venituri întâmplătoare	— — — — —	5.000	9.316
3. Din restanțe	— — — — —	9.415	
4. Restituiri	— — — — —	1.100	
5. Depunere la B. pop. «Inv. Sălăjan»			35.000
6. Abonamente la «Școala și Viața» și Cuvânt. Inv.	— — — — —		16.250
Totalul general al veniturilor:		72.515	129.077
II. C h e l t u e l i		Prevăzut Lei	Plătit Lei
1. Asociației g-rale București 25%	—	14.250	16.880
2. » regionale Cluj 15%	— — —	8.550	6.209
3. Subsecțiilor	— — — — —	5.700	6.958
4. Pentru Cămin	— — — — —	8.550	
5. » Fondul Cultural	— — —	1.425	
6. » » de ajutorare	— —	4.275	
7. » » de rezervă	— — —	2.850	
8. » Congr. dela București (1 deleg.)		2.000	2.000
9. » » » Cernăuți (2 deleg.)		4.000	2.000
10. » » » Târgu-Mureș (Cluj)		2.500	5.000
11. » Ședințele Comitetului Central		6.000	6.424
12. » » delegației permanente		1.000	586
13. » » Comisiei de Cenzori		2.000	1.094
14. » Registre și cheltueli de ad-ție		2.000	1.811
De Reportat:		65.100	48.962

	Prevăzut Lei	Plătit Lei
Report :	65.100	48.962
15. Restituirea subv. pt. Subsecția Tășnad la Asoc. G-rală și Regională — --	773	9.223
16. Fond pentru deschideri de credite —	6.642	7.016
17. Cheltueli neprevăzute — — — —		40.638
18. Abonam. neîncasate la «Șc. și Viața»		1.600
Totalul general al cheltuelilor :	72.515	107.439

Lămurire asupra cheltuelilor neprevăzute dela punctul 17

1. Porto postal la trimiterea cotizațiilor Asociației G-rale și Regionale — — — — —	250	Lei
2. Restituiri de cotizații din 1935—36 și 1936—37	1.241	»
3. Deplasarea Comit. centr. și Com. cen. 1935—36	6.625	»
4. Chelt. cu concertul și petrecerea din 23-V-1936	7.185	»
5. Deplasarea la Congr. g-ral extraordinar, Bu- curești 8-VI-1936 și un deleg. la Congr. ordinar	4.100	»
6. Onorar Casierului g-ral pe anul 1935—36	2.000	»
7. Pentru 2 burse la cursul de lucru manual Câmpu- Lung—Muscel — — — — —	4.050	»
8. Pentru 8 deplasări ale casierului la Zălau la pregătirea lucrărilor de încasarea cotizației a abonamentului la «Școala și Viața», etc. —	2.521	»
9. Dlui S. Oros pentru deplasare la București în chestia examen. de definitivat al învățătorilor o deplasare la Zălau și Crasna — — —	2.366	»
10. Pentru dactilografarea statutelor — — —	300	»
11. Avans la cumpărarea lotului de sanatoriu la Băile Episcopiei Bihor — — — — —	10.000	»
Totalul cheltuelilor neprevăzute la pct. 17 :	40.638	Lei

B I L A N Ţ

I. Incasări — — — —	Lei 129.077
II. Plăți — — — —	Lei 107.439
Excedent în numerar — —	Lei 21.638

Băsești, la 31 Martie 1937.

Președinte,
Valeriu Oșianu.

Casier general,
Vasile Robu.

Asociația Învățătorilor din România, Secția Sălaj

Zr. 46—1937.

Convocare

În conformitate cu dispozițiunile art. 18 din statute și potrivit hotărârii Comitetului Central, convocăm în

adunare generală anuală

pe membrii Asociației Învățătorilor din județului Sălaj, la **Tășnad**, pe ziua de 12 Iunie 1937, în sala festivă a localului «Royal».

Ordinea de zi :

I.

1. La ora 7-30 serviciu divin și parastas pentru membri decedați.

2. Deschiderea adunării prin președinte, la ora 10 fix.

3. Alegerea a 3 membri pentru verificarea procesului-verbal al adunării.

4. Cum trebuie înțeleasă și după ce norme să se facă definitivarea și înaintarea învățătorilor. Raportor: Dl Ioan Toma, înv. Crasna.

5. Situația morală și materială a școlii primare și a învățătorilor săi. Raportor: Dl Gheorghe Savu, înv. Aluniș.

6. Raportul General al: 1. Comitetului Central; 2. Casierului; 3. Cenzorilor. Aprobarea lor.

7. Votarea bugetului pe anul 1937—38.

8. Propuneri. (Se vor lua în considerare numai propunerile înaintate președintelui cu 3 zile înainte).

9. Inchiderea adunării.

II.

Seara, la ora 9 fix, în sala festivă a localului «Royal»: Comemorarea a 65 ani de activitate a Asociației Învățătorilor Sălăjeni.

Cu această ocazie cu concursul Subsecției Tășnad, Societății corale din Tășnad de sub conducerea dlui Ioan Curea, precum și alte coruri ce se vor anunța din timp, Asociația va aranja o serată culturală. Programul va fi afișat și distribuit seara la casă.

III.

După program, dans. Costumele naționale vor fi preferate. Crasna, la 11 Mai 1937.

Președinte, VALERIU OȘIANU.

Secretar, MACEDON OLARU.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— **Ziua Eroilor.** În fața miilor de cruci albe, răspândite pe întreg cuprinsul pământului românesc — fiindcă fiecare palmă de pământ adăpostește un tată, un frate, un copil, o cruce — se închină azi întreg poporul românesc.

Nu-i petec de pământ în această țară, nu-i grăunte în care să nu fie dospit sângele acestui neam și fiecare fir de iarbă, fiecare spic de grâu, fiecare floare din aceste hotare răsare și crește din sufletele și din oasele părinților, bunicii, strămoșilor noștri.

Iată cea mai puternică legătură cel mai puternic drept și cea mai indestructibilă moștenire, în fața căroră ori ce pornire lacomă, ori ce sete vandolică și hrăpăreață nu poate să reziste! Acolo unde dorm martirii și sutele de mii de eroii, al nostru e pământul!

Aceste sfinte ctitorii, aceste străbune și milenare așezăminte românești formează dreptul nostru! E dreptul sângelui, dreptul orfanilor, dreptul văduvelor și al bunicilor rămași fără un stâlp la bătrânețe.

Azi, în ziua cea mare a proslăvirii eroilor martiri, întreaga suflare românească, îngenunchiată în fața sfintelor moaște, înalță spre cer un psalm de mulțumire, un imn de pace și un jurământ — Vom da ori cui, chiar dușmanilor din păi-

nea acestor lanuri strămoșești dar pământ nimănui! Nici-odată! Nici-o brazdă și nici o glie! Vom munci, din truda și din sudoarea noastră, vom îndestula pe ori cine, dar mormintele părinților noștri nu le putem da!

La crucile lor, azi, ca întotdeauna sufletul românismului de pretutindeni îngenunchiază.

Intr'o cunună de flori, într'un fir de iarbă, într'un prohod, într'o lacrimă e recunoștința fiilor pe veci uniți.

În glasul întregii națiuni se unifică într'o veșnică poimenire:

Fie-vă țărîna ușoară și odihna binecuvântată, sfinți martiri și eroi ai fericirii noastre!

P. Bologa.

— **Noua repartitie a organelor de control din învățământul primar.** Ministerul educației naționale conform legii de reorganizarea ministerului a conformat în posturi cu titlurile corespunzătoare, a numit și a făcut următoarea repartitie a organelor de control în învățământul primar (inspectorii generali, inspectorii de circumscripție și revizorii școlari din teritoriile alipite):

Regiunea școlară Timișoara:
N. Gh. Dinescu, inspector general inamovibil; Ciocă I. inspector de circ. inamovibil la jud. Arad, Timiș-Torontal și

șef al Secției inv. primar la cancelaria inspectoratului școlar; I. Ciobanu, inspector de circ. al jud. Caraș și Severin; Ilițescu D., revizor școlar inamovibil al jud. Timiș-Torontal; Igrășanu L., revizor școlar delegat al jud. Arad; Mircea Cornel, revizor școlar delegat al jud. Severin; Rădulea Toma, revizor școlar delegat al jud. Caraș:

Regiunea școlară Oradea: Gh. Tulbure, inspector general inamovibil jud. Sălaj și Maramureș; Simion D., profesor, delegat inspector general, jud. Bihor, Satu-Mare; Marinescu D., inspector de circ. delegat la jud. Bihor și șef al secției inv. la regiune; Mărgineanu D., inspector inamovibil la jud. Sălaj și Satu-Mare; Darius Pop, revizor inamovibil delegat inspector școlar al jud. Maramureș; Sorescu Andrei, revizor școlar, delegat la jud. Bihor, circ. Oradea; Bore Constantin, revizor școlar, delegat la circ. Beiuș; Paul Benea, revizor școlar delegat la jud. Satu-Mare; Zăgreanu Augustin, revizor școlar, delegat la jud. Maramureș; Dumitru Ilea, revizor școlar, delegat la jud. Sălaj.

Regiunea școlară Cluj: P. Petrescu, inspector general, inamovibil la jud. Hunedoara, Alba, Sibiu, Târnăva-Mică și Turda; I. Grigorescu, inspector general inamovibil la jud. Cluj, Someș, Mureș, Năsăud; N. Nistor, inspector școlar inamovibil de circ. la jud. Someș și Cluj; T. Vlădoianu, inspector școlar inamovibil de circ. la Alba și Hunedoara; Iero-

nim Puia, revizor inamovibil delegat inspector la jud. Mureș și Năsăud; Sușman Laurențiu, inspector școlar, delegat la jud. Turda și Târnăva-Mică; Iencica C., profesor delegat inspector școlar la jud. Sibiu și șef al asociației inv. primar la regiune; Chintoanu V., revizor școlar provizoriu la jud. Cluj; Pizo Ilie, revizor școlar delegat la jud. Someș; Duca Partenie, revizor școlar, delegat la jud. Mureș; Rogneanu Petru, revizor școlar, delegat la jud. Năsăud; Popovici I., revizor școlar, delegat la jud. Hunedoara; Augustin Ocneanu, revizor școlar inamovibil la jud. Alba; Dragomir Ioan, revizor școlar inamovibil la jud. Sibiu; N. Moldovanu, revizor școlar, delegat la jud. Târnăva-Mică; Cișmașiu Pavel, revizor școlar inamovibil la jud. Turda.

Regiunea școlară Brașov: C. Stan, inspector general primar inamovibil la jud. Târnăva-Mare, Odorheiu, Ciuc, Trei-scaune, Făgăraș și Brașov; Chirca N., inspector școlar de circ. inamovibil la jud. Odorheiu și Ciuc; Muștescu Gh., inspector de circ., delegat la jud. Trei-Scaune și Târnăva-Mare; I. Popovici, inspector de circ. inamovibil revizor delegat inspector de circ., la jud. Brașov și Făgăraș și șef al secției inv. primar dela regiune; Goicea Andrei, revizor școlar delegat la jud. Brașov; Novac Gruia, revizor școlar delegat la jud. Făgăraș; Mihuț Nicolae, revizor școlar, delegat la jud. Târnăva-Mare; Mărgineanu Andrei, revizor școlar inamovibil la jud. Odorheiu; Che-

le Vasile, revizor școlar delegat la jud. Ciuc; Cozma Corneliu, revizor școlar delegat la jud. Trei-Scaune.

Regiunea școlară Cernăuți: P. Puchianu, inspector general primar delegat; Prodaniuc N., Prelipceanu Gh., Minea I. Cocea Panait, V. Buricea, inspector școlari de circumscripție; Mănăstireanu Eng., revizor școlar, delegat la jud. Cernăuți; Cosmiciuc Vlad, revizor școlar delegat la jud. Suceava; Braca Ștefan, revizor școlar, delegat la jud. Storojineț; Nimigean T., revizor școlar, delegat la jud. Rădăuți; Iancu Gh., revizor școlar, delegat la jud. Dorohoiu; Blaga Vichiențiu, revizor școlar, delegat la jud. C.-Lung; Doroftei Const., revizor școlar, delegat la jud. Baia.

Regiunea școlară Chișinău: P. Cumpănici, inspector general școlar primar; Toma Simionescu, inspector general primar; Gr. Timircan, inspector școlar primar de circ.; At. Nicula, inspector școlar primar de circ.; I. Iacob, inspector școlar primar de circ.; A. Cutilab, revizor școlar, delegat jud. Bălți; Vl. Neaga, revizor școlar, delegat jud. Orhei; I. Barcaru, revizor școlar delegat jud. Lăpușna; St. Brebenaru, revizor școlar delegat jud. Cetatea-Albă.

— **Candidații reușiți la examenul de înaintare a învățătorilor la gr. II.** La 18 Mai a. c. s'au terminat lucrările examenului de înaintare la gradul II. cu sediul la Școala normală de stat „I. Vul-

can“ din Oradea. S'au prezentat la acest examen 229 de învățători din județele Bihor, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj. Dintre aceștia la proba scrisă au trecut 189, iar rezultatul final este de 129. Dăm mai jos lista celor reușiți, pe județe:

JUD. BIHOR

Mascaș Ioan, Constantinescu G. Marian. Butcă Maria, Ionel Adela, Prada Dumitru. Brinde Iuliu, Bucureanu Grațian, Herman Maria, Păun Ilie, Pop Alexandru. Chirila Petru, Mășu Marin, Moga Florica, Moga Viorica, Negruțiu Nicolae, Rău Petrache, Riza Pastica Bârsan Maria, Butcă Teodor, Bordoșiu Petre, Darie Grigore, Dejeu Cornelia Bucureanu, Garun Cornelia, Goldiș Ecaterina, Munteanu Maria, Tirla Ioan, Turla Dumitru, Bucur Vasile, Ciochină Costache, Marcău Nicolae, Popovici Aurel, Velicu Maria Vesa Ioan, Cârlogea Atanasie, Leuca Florian, Negrău Emilia, Petroman Elena, Rogge Silvia, Rusu Constanța, Tamaș Cornelia, Teț Vasile, Vulpe Ioan, Buzuloiu Constantin, Cristescu Procopiu, Dincă Nicolae, Dinu Ioan Florea, Dușe Traian, Erdei Florica Cojarian, Fediuc Gheorghe, Fluieraș Ioan, Hanga Traian, Herman Gheorghe, Ion C. Vasile, Lupăș Ioan, Munteanu Nicolae, Manea Ioan, Marcu Stela, Mascaș Paraschiva, Mărăscu Maria, Modreanu Eugenia, Nistor Vasile, Opreș Maria, Pantîș Florian, Patlog Gheorghe, Toaxen Ilie, Ursu Teodor, Vasilescu Ioan, Verdeș Rozalia,

JUD. MARAMUREȘ

Iordăchescu Ioan, Juga Si-
mion, Juga Vasile, Juga Ghe-
orghe, Ștaicu Ioan, Agache
Elena, Ancuța Elena, Bejenaru
Letiția, Brinde Baria, Radu
Gheorghe, Teodorescu Maria,
Iuga Ioan.

JUD. SATU-MARE

Hinoveanu Dumitru, Precup
Elena, Suta Alexandru, Todo-
rița Maria, Ananie Ioan, Rus-
toiu Constantin, Stan Florea,
Teianu Florica, Todirița Scar-
lat, Vârvas Maria, Dragomir
Dtru, Emer Augustin, Fîrica
Elvira, Buzăși Iosif, Coțofan
Ioan, Moraru Coriolan, Mure-
șeanu Ioan, Rustoi Marieta.

JUD. SĂLAJ

Olariu Macedon, Trușașiu
Emilia, Șincai Iuliu, Rusu Eu-
genia, Băliban Emma, Arde-
lean Vasile, Iozon Saina, Moi-
grădanu Gavril, Pop Aurel,
Radovici Alexandru, Bălaj Gh.,
Meseșan Maria, Părău Vasile,
Floca Eugenia, Lungu Victor,
Pop Gheorghe, Erdei Florica
Costea, Fathi Cornelia, Lolici
Letiția, Pop Vasile, Savu Ga-
vriil, Savu Gheorghe, Silaghi
Traian, Șimon Silvia, Topan
Gheorghe, Vereș Silvia, Vlășie
Dumitru.

ALTE JUDEȚE

Habor Elena Iepure, jud.
Cluj, Păpescu Gh. Sabina jud.
Argeș, Roșu Livia jud. Alba,
Albu Ioan jud. Alba.

— **Federația generală
a salariaților publici.** Au-
dienta la dl ministru al finan-
țelor. - *Infiiintări de cooperative
județene.*

Consiliul de administrație al
federației generale a asociațiilor
profesionale de salariați pu-
blici a ținut o ședință, la care
au luat parte reprezentanții
tuturor organizațiilor compo-
nente.

Dl președinte Stancu Bră-
dișteanu a adus la cunoștința
consiliului, modul cum a de-
curs audiența delegațiunii fe-
derativei la dl Cancicov, mini-
stru de finanțe, în ziua de
19 Mai.

Delegația a prezentat dlui
ministru moțiunea adunării ge-
nerale din 18 Aprilie a. c. in-
sistând asupra următoarelor
chestiuni:

1. Să se dea curs înaintărilor
și încadrărilor, conform
prevederilor bugetare și anu-
ine pe data de 1 Aprilie a. c.
să se plătească imediat sporu-
rile cuvenite, iar nu pe data
de 1 Septembrie, cum prevede
jurnalul consiliului de miniștri
No. 974 din 9 Aprilie, mai a-
les că sunt funcționari cari,
deși îndeplinesc condițiunile
legale, stau neînaintați timp
de 10 și chiar 15 ani.

2. Să se desființeze toți im-
piegații stagiați și dactilografe-
le stagiare, care au o vechime
mai mare de un an, dacă in-
trunesc condițiile legale și să li
se plătească sporurile cuvenite.

3. Să se desființeze complet
cadrul disponibil, iar funcțio-
narii, care se mai găsesc în a-
cest cadru, să primească sala-
riile întregi cu începere dela 1
Aprilie a. c. și să fie reparti-
zați autorităților de origină.

4. Să se mărească de urgen-
ță salariile mici, care nu co-

respund minimului de existență, mai ales că traiul s'a scumpit în mod excesiv.

5. Să se numească o comisie care să studieze normalizarea și armonizarea salariilor actuale și să facă încadrarea tuturor funcțiilor publice existente în tabela normativă de salarizare, ce se va stabili.

Din comisiune să facă parte reprezentanții Frontului unic al asociațiilor de funcționari publici.

6. Să se numească o comisiune, din care să facă parte reprezentanții Frontului unic, care să studieze modificările ce trebuiesc aduse actualei legi a pensionării.

7. Să se reglementeze orașul de muncă al funcționarilor din serviciile exterioare ale ministerului de finanțe, respectându-se orele prevăzute de statut, repausul duminical și concediile legale.

D. ministru Cancicov a recunoscut dreptatea dezideratelor exprimate de delegațiunea federației generale și a promis că va studia de aproape toate chestiunile propuse și va căuta să le satisfacă.

În ce privește înaintările, care au fost amânate până la 1 Septembrie, d. ministru Cancicov a declarat, că va propune consiliului de miniștri, ca aceste înaintări să se facă cel mai târziu la 1 Iulie și poate chiar pe ziua de 1 Iunie.

Consiliul, luând acte de bună voință arătată de d. ministru al finanțelor, precum și de promisiunile sale categorice, a

hotărît să i-se aducă mulțumiri publice, rugându-l totodată, ca înaintările să se facă cel mai târziu pe ziua de 1 Iunie.

Consiliul a discutat apoi insuficiența salariilor mici față cu scumpetea excesivă a traiului și a hotărît, potrivit sugestiilor făcute de d. prim ministru în două audiențe anterioare, să se înființeze cooperative de consum în fiecare capitală de județ, pentru funcționari publici respectivi, mai ales că d. prim ministru a promis categoric că guvernul va da sprijin efectiv acestor cooperative,

Totodată consiliul a hotărît ca pentru această chestiune și mai ales pentru chestiunea normalizării și armonizării salariilor actuale, să se ceară audiență d-lui prim ministru, la care să ia parte comitetul de conducere al Frontului unic și anume: profesor dr. Hurmuzescu, președintele Asociației generale a profesorilor universitari, I. Nisipeanu președintele Asociației generale a profesorilor secundari, D. V. Ţoni președintele Asociației generale a învățătorilor, preotul Alexandru Nicolescu, președintele-delegat al Asociației generale a clerului ortodox român, inginer Octav Costacea, președintele întregului personal P. T. T. și Stancu Brădișteanu, președintele Federației generale a asociațiilor.

„Universul“

— **Dela Asociația generală a învățătorilor.** Dl. Ministru al Educației Naționale a aprobat ca Asociația

generală a învățătorilor să-și țină cursurile libere de vacanță din vara aceasta în localurile Școlii Normale de băieți și de fete din Piatra-Neamț.

Programul și condițiunile de participare la aceste cursuri se vor anunța la timp.

*

Conducerea Asociației generale a primit numeroase plângeri cu privire la diferite abuzuri și ilegalități săvârșite cu prilejul celui de-al doilea examen de înaintare la gr. II.

N'au lipsit nici de astă dată la unele comisii favoritisme scandaloase, porniri dușmănoase, împotriva învățătorilor, o severitate excesivă în unele părți, care a făcut să fie disproporție enormă între diferite procente de reușiți.

Numeroase cazuri pentru care colegii reclamanti și-au luat răspunderea, — au fost aduse la cunoștința dlui Ministru al Educației Naționale, cerându-i-se să ordone cercetări și să aplice sancțiuni.

Pentru cele petrecute la Turnu-Severin dl Ministru a delegat să cerceteze de urgență, pe dl Inspector general I. G. Marinescu.

*

Definitivatul — a declarat dl Ministru al Educației Naționale președintelui Asociației noastre — se va ține la 25 Mai.

*

Aducându-i-se la cunoștință de președintele Asociației generale, dlui Ministru al Edu-

cației Naționale cât de loviți pot fi unii colegi prin art. 132 din legea învățământului primar, așa cum a fost modificat, în sensul că un învățător să nu poată locui decât în comuna în care se află școala, deși s'ar putea totuși ca el locuind în altă comună, locuința să-i fie foarte apropiată de școală, d-sa a declarat că nu va aplica dispoziția fiindcă o socotește cu totul greșită.

Colegii în cauză să fie deci liniștiți, în caz de i se va face vre-unuia dificultăți să ne încunoștințeze fără întârziere.

*

Președintele Asociației generale a rugat din nou cu stăruință pe dl Ministru al Educației Naționale să revie asupra deciziei cu înaintarea pe 1 Septembrie a învățătorilor reușiți la examenul de gr. II, — ce aveau dreptul să-l dea în 1936 și deci înaintarea lor urmează să se facă pe 1 Ianuarie 1937. Dl ministru a declarat că nu voește să fie neîndreptățiți învățătorii și de aceea va căuta să rezolve echitabil această chestiune.

*

Ministerul Educației Naționale, având în vedere faptul că examenul excepțional de înaintare la gr. II, ce urmează să se țină în Martie 1938 a fost anunțat abia câteva zile înainte de 1 Aprilie a. c., a hotărât, — ținând seamă de cererea învățătorilor, — ca înscrierile pentru acest examen de gradul II (1938) să se facă până la 1 Iunie 1937.

Colegii în cauză să-și adre-

seze de îndată cererile de înscriere la serviciile locale do învățământ de care depind, până la această dată.

— **Pestalozzi pedagog creștin.** Conferința dnei prof.

A. Dumitrașcu. Școala a realizat cele mai mari progrese tehnice, pedagogice și psihologice. Elevii sunt observați și clasati pe tipuri și orientați pe baza cunoașterii naturii lor. Materialul de studiu este intuitiv. Predarea face apel la activitatea lor proprie și aplicările practice încearcă să le asigure o folosire a învățaturii în viață. Rezultatele intelectuale, însă, sunt mai slabe ca ori când, iar cele morale sunt dureroase.

În școală, ca și în familie, este o lacună, o lipsă de coeziune care se resimte mai departe în viața de dincolo de zidurile ei.

Se simte plutind un duh de dezagregare ce vrea să pătrundă în fiecare om pentru ca dislocându-i ființa din rădăcinile ei, s'o arunce apoi în vălmășagul de patimi nimicitoare.

Care sunt rădăcinile din cari ființa umană nu poate fi smulșă — unde este spiritul comun fără de care nu se poate concepe puterea unitară a neamului omenesc?

La aceste întrebări ne răspunde cea mai dulce și cea mai blândă poruncă ce ne-a fost dată vreodată. „Să vă iubiți unii pe alții, cum v'am iubit Eu“.

Iubirea este temelie adevărată a vieții. Iubirea este forța

de coeziune a neamului omenesc. Iubirea este esența învățaturii și a vieții lui Crist.

Planul de organizare a vieții pe baze creștine îl găsim în viața și opera lui Pestalozzi, cel mai mare pedagog creștin și cel mai creștin dintre toți pedagogii.

Ideia dela care pleacă el este: „Să ne facem mai întâi oameni, ca să putem ajunge cetățeni, ca să putem ajunge state“.

A fi om, după Pestalozzi, însemnează a te elibera de instinct și a te ridica deasupra ta însăși prin forța morală pe care numai educația o poate trezi și crește.

Ca să-și ajute poporul, pe care-l iubea cu iubirea de tată pentru copiii săi, se face agricultor la Neuhoof (Elveția) în 1770, în vârstă fiind de 24 ani. Face din casa sa o școală pentru copiii săraci. „Felul învățământului meu să fie al unui părinte de familie“ spune el și a-i păzi de rele „nu e alt ajutor de cât să dezvoltăm în ei, în modul cel mai viu, credința în Dumnezeu.“

Trece peste greutatea de tot felul, păstrându-și ca preocupare de toată clipa: înălțarea poporului de jos, întemeierea pe credință și iubire.

Conduce peste 18 ani, de viață retrasă și bogată în scrieri un orfelinat în Staus. Aci declară că nu face educație pentru aritmetică, ci urmărește realizarea umanității prin iubire.

La Burgdorf își amplifică activitatea, al cărui ecou trece

granițele. Cucereste pe toți prin iubirea și prietenia care-i umpleau inima, cât și prin extraordinara sa intuiție pedagogică. La despărțire își sfătuește elevii astfel: „Trăiți pentru săraci și pentru popor, numai așa vă apropiați de Isus Cristos“.

A patra perioadă de activitate o desfășoară la Iverdon. Aci pregătește învățători din tineri veniți din toate țările. Karl Ritter spune: Am văzut mai mult de cât raiul Elveției, am văzut în cercul lui de viață pe Pestalozzi, adevăratul ucenic al lui Cristos. El poartă în sine, în deplină lumină pe omul tuturor vremurilor, tuturor claselor, tuturor vârstelor, prototipul omului uman“.

Pestalozzi trăește, luptă și moare pentru idealul vieții lui

— „de a ridica pe om la umanitate“ — socotind acest ideal ca o misiune dată de Dumnezeu. „Universul“.

— **Institutul Modico-Pedagogic de stat Ineu, județul Arad.** În vederea anului școlar 1937—38, primește copii anormali (debilitați) în etatea școlarității, atât începători, cât și de acei ale căror putințe intelectuale îi fac inadapabili programei pentru normali și în consecință, se elimină prin firea lucrurilor din aceste.

Copii sunt interni, grațiuți și cu plată. Pentru îndrumarea profesională a elevilor, institutul are ateliere, grădina și alte ocupațiuni practice.

Informațiuni detaliate asupra condițiilor de primire la Direcțiunea Institutului, comuna Ineu, jud. Arad.

IN ATENȚIUNEA D-LOR DIRECTORI, ÎNVĂȚĂTORI, COMITETELOR ȘCOLARE ȘI BIBLIOTECI SĂTEȘTI.

S'a anunțat la timp, că datorită tânărului publicist și ziarist ardelean d. Liviu D. Sălăjanu în curând va apare boșura cu titlul: „Omagiu Luptătorului Dr. Vasile Lucaciu“. Broșura va cuprinde pe lângă desfășurarea serbărilor dela Satu-Mare și un bogat material inedit, cu peste 15 clișee.

Apreciind ideile neîntrecutului luptător naționalist și faptele pe care neînfricatul Dr. Vasile Lucaciu le-a făcut, ar fi de dorit, ca fiecare român și în fiecare școală, bibliotecă, etc., să se găsească această broșură, care este o oglindă fidelă a tot ceea ce a făcut părintele Lucaciu.

Toți domnii directori, învățători, comitete școlare etc. sunt rugați a anunța revizoratul până la 15 Iunie a. c. de numărul de exemplare de care au nevoie.

Costul unui exemplar este de Lei 70.

Cronicar.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai

— No. 1310—1937. **Incadrările învățătorilor.** Comunicăm în copie ord. Insp. școlar No. 3535—1937. D-le Revizor, în baza ord. Minist. No. 44719—1937, vă facem cunoscut că toți învățătorii cu drepturi până la 1929, au fost încadrați. Alte încadrări nu se mai fac. Toți învățătorii se vor supune înaintărilor prevăzute de lege. — Comunicați celor în drept. p. Inspector general, Indescifrabil. Șeful secției, Indescifrabil.

— No. 1510—1937. **Supravegherea elevilor în afară de școală.** Comunicăm în copie ordinul Ministerului No. 40.399—1937: Domnule Revizor, Constatându-se că unii elevi, atât în timpul cursului, cât și al vacanțelor, au purtări care lasă mult de dorit, nu sunt supravegheați serios și lăsați în voia lor, iar autoritatea școlară este îngăduitoare, nu dă atenție, lăsând acești copii în voia lor, fără să se facă un control serios, vă facem cunoscut că Ministerul a hotărât, ca măsură generală, ca d-nii directori ai școlilor primare să controleze purtarea elevilor și să raporteze școlilor secundare, unde urmează cursurile elevii, toate abaterile care vor fi semnalate. În special vor raporta: 1. Participarea elevilor la manifestările cu caracter politic. 2. Frecventarea, de către elevi, a cârciumelor, cafenelelor și a tuturor localurilor și reuniunilor cu caracter obsecen și imoral. 3. Elevii care fumează. 4. Elevii cu purtări rele: nerespectarea bătrânilor, scandalagii, etc. 5. Elevii care nu poartă uniformă, cu număr și inițialele școlilor. Serbările urmate aproape totdeauna de baluri, care se dau de către grupele de elevi, să fie făcute sub supravegherea și controlul directorului școlii primare, care rămâne răspunzător de întocmirea și executarea programului, care nu va fi tendențios și cu bucați obscene sau din acelea care sunt contra moralei. Directorii de școli vor fi făcuți atenți, ca să fie obiectivi în rapoartele lor și vor fi direct responsabili de realitățile neexacte sau tendențioase. Comunicați aceasta neîntârziat, tuturor directorilor de școli din județul Dvs. p. Ministru, Indescifrabil, p. Director general, Indescifrabil.

No. 1671—1937. **Informatorii Institutului central de statistică.** Comunicăm în copie ord. Minist. No. 56614—1937: Domnule Revizor școlar, Institutul Central de Statistică, pentru investigațiile privitoare la producția agricolă, prețurile produselor agricole și alte probleme similare, a hotărât să-și formeze în cadrul de informatori onorifici, alcătuit din persoane

cari au legături directe cu procesul de producție și desfacere a produselor agricole. Și cum ar dori ca în fiecare sat să fie câte un informator se va alcătui o listă în care vor fi înscrși învățătorii de preferință agricultor, însă indiferent de suprafața ce o cultivă și de ramura de producție agricolă: cerealiară, horticola, viticola, etc. În dreptul fiecărui informator se va specifica: numele, adresa exactă, întinderea cultivată, ocupațiunea principală, problemele statisticii agricole, unde poate fi folosit ca informator producția agricolă, cerealiară, horticola, viticola, culturi speciale, producția animală (prețurile) produselor agricole; domeniul la care se vor referi informațiile (gospodărie proprie, comună, regiune), fără ca informatorul să fie nevoit să recurgă la cercetări suplimentare, care să-i stânjenească ocupațiile. Toată corespondența se va face pe imprimatale Institutului Central de statistică, scutită de franco, astfel ca informatorul, nu va trebui să suporte nici o cheltuială. Informatorii vor primi în mod gratuit unele publicațiuni ale Institutului Central de Statistică. p. Director, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector, Theodorescu,

— Nr. 1674—1937. **Iniințarea muzeelor O. E. T. R.** Comunicăm în copie ord. Ministerului Nr. 33.415—1937: Domnule Revizor școlar, Fiind sesizați de către Oficiul O. E. T. R. că în vederea iniințării de muzee pe lângă Centrele, Breaza, Predeal și S-tu Gheorghe, vor să-și înzestreze aceste muzee cu piese caracteristice diferitelor ținuturi românești, vă rugăm să invitați pe învățătorii cari se duc la cursurile de îndrumare sau perfecționare să aducă pentru muzeul centrului: cusături, creștături, ceramică, ouă încondeiate, cântece și jocuri culese etc. p. Director, Al. Voinescu. Șeful Serviciului, Subdirector, F. Theodorescu.

Nr. 1675—1937. **Ingrijirea pădurilor.** Comunicăm în copie ord. Ministerului Nr. 32.380 - 1937: Domnule Revizor școlar, Sesizați de adresa Ministerului Agriculturii, Direcțiunea Regimului Silvic, vă punem în vedere ca să comunicați învățătorilor, că de acord cu preoții din localitate, prin conferințe în școală și biserică sunt obligați să aducă la cunoștință locuitorilor că le este interzis să mai distrugă pădurile. Comunicați învățătorilor să pună toată stăruința pentru a convinge locuitorii că în importanța au pădurile din punct de vedere igienic, economic și mai ales al apărării naționale. Să-i îndemne la refacerea pădurilor acolo unde sunt distruse. p. Director, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector F. Theodorescu.

Nr. 1676—1937. **Combatere alcoolismului.** Comunicăm în copie ordinul Ministerului Nr. 39017—1937: Domnule Revizor școlar, Având în vedere că peste tot locul, urmările be-

ției sunt dezastruoase, vă facem cunoscut, să îndemnați pe învățători să combată alcoolismul prin comunele rurale ținând conferințe în sensul că această chestiune e de o deosebită importanță pentru sănătatea sufletească și cea fizică a neamului nostru. p. Director, Al. Voinescu. Șeful serviciului, Subdirector, F. Theodorescu.

Nr. 1987—1937. **Colectarea plantelor medicinale.** Comunicăm extras copie din adresa Cooperativei »Meseșul« din Zălau. — Domnule Revizor, Avem onoare a Vă comunica că s'a înființat în acest oraș o cooperativă de plante medicinale sub conducerea dlui Dr. Iulian Domșa senator, avocat, proprietar agricol și a dlui Ioan V. Rădulescu Directorul Serviciului Agricol Județean. Jud. Sălaj este foarte bogat în plante medicinale sălbatice, cari constituie o însemnată bogăție ce a rămas nevalorificată până în prezent. Scopul acestei Cooperative este tocmai de a exploata și valorifica această bogăție. În cursul anului trecut Camera agricolă a făcut o încercare cu privire la colectarea plantelor medicinale. Cu această ocazie s'au colectat plante în valoare de cca lei 300.000, ce în mare parte s'au vândut de colectori direct Comercianților cu prețuri derizorii. Ținând seamă de importanța capitală a rolului acestei organizațiuni, apelăm la Dvs., rugându-Vă să binevoiți a ne acorda concursul Dvs., pentru ducerea la bun sfârșit a acestei acțiuni, cel puțin în primii ani, până ce ideea colectării plantelor medicinale se va răspândi în rândul populației sateilor. În acest scop vă rugăm să binevoiți a dispune tuturor școlilor primare din județ, ca două zile pe săptămână să colecteze cu elevii plante medicinale, conform instrucțiunilor cuprinse în broșura ce li-s'a trimis de Cameră în cursul anului trecut dar vor colecta numai plantele amintite în scrisoarea noastră din 13 Aprilie a. c. adresată tuturor școlilor primare de Stat din acest județ. Cooperativa noastră va plăti imediat la preluare, costul plantelor colectate, la prețul zilei. Consiliul nostru de administrație a crezut de bine ca 40% din prețul mărfii să se plătească elevilor colectori, 40% dlor învățători sub conducerea cărora se va face colectarea, iar restul de 20% să servească la înființarea unui fond pentru *Cooperativa școlară* sau altă destinație ce se va stabili de Dvs. ss. Dr. Domșa, ss. I. Rădulescu.

Nr. 1980—1937. **Higiena școlară.** Comunicăm în copie ordinul Ministerului Nr. 60360—1937. — Domnule Revizor, Cu ocazia unei inspecții la lucru de mână și gospodărie s'a făcut inspecție la curățenia corporală a elevilor și s'a constatat că în fiecare clasă se găsesc elevele pline de insecte și cele mai multe cu semnție pe păr. Din această constatarea reiese că d-nele învățătoare nu se ocupă îndestul de educația higienică

a elevilor și primesc în clasă elevele cu cârpe pe cap, nepieptenate de câteva zile, cu picioarele murdare, încât într-o clasă populată, nu poți respira. Vă rugăm să atrageți atenția învățătorilor să ia măsuri ca, elevii și elevele din școalele primare să se prezinte curați la școală. p. Director Voinescu, Șeful serv. Subdirector Indescifrabil.

Cirulara Nr. 6882—1987, a Insp. reg. școlar Oradea
Către revizoratele școlare și școlile primare de stat. Avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul prin decizia Nr. 82997, din 7 Mai 1937, repartizează, numește și delegă în Controlul învățământului primar, din regiunea Oradea, următorul personal: 1. Gheorghe Tulbure, inspector general inamovibil la jud. Sălaj și Maramureș. 2. Simon Gh., profesor, delegat inspector general, la jud. Bihor și Satu-Mare. 3. Marinescu D., inspector de circ. delegat al jud. Bihor și șef de secție inv. primar în regiune. 4. Mărgineanu D., inspector inamovibil, la jud. Sălaj și Satu-Mare. 5. Dariu Pop, revizor inamovibil, delegat inspector școlar la jud. Maramureș. 6. Sorescu Andrei, revizor școlar delegat la jud. Bihor, circ. Oradea. 7. Borc Constantin, revizor școlar delegat la circ. Beiuș. 8. Paul Benea, revizor școlar delegat la jud. Satu-Mare. 9. Zăgreanu Augustin, revizor școlar delegat la jud. Maramureș. 10. Dumitru Ilea, revizor școlar delegat la jud. Sălaj. Oradea, la 18 Mai 1937. Inspector General, G. Bota. Șeful Secției. P. Hrițiu.

Nr. 2169—1937. **Curs liber de modelaj.** Vă transpunem mai jos în copie ordinul Onor. Regiunii II Școlare Oradea Nr. 6151—1937, spre știre: Copie: Inspectorul Regional Școlar Oradea Nr. 6165—1937, 24-IV-1937, Către Revizoratul Școlar Zălau, Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că aprobăm inv. Avram Ioan dela școala primară din Zălau, să țină cursuri libere de modelaj cu învățătorii sau învățătoarele cari doresc să-și însușească dexteritatea aceasta. p. Inspector General, Marinescu, Șeful Secției. Petre Hrițiu.

Revizor școlar,
D. I L E A.